امارت اسلامی افغانستان
وزارت معادن و پترولیم

د کان کیندنې تړون

د افغانستان اسلامي امارت

او

(د خاتم الانبیاء د کانونو د استخراج او پروسس، ساختماني، سړک جوړونې او ځاګانو کیندلو شرکت)

ترمنځ

د (د فاریاب ولایت د خیبر ولسوالۍ د شورتاق) د سیمې د (ډبرو سکرو) د کان کیندنې

پروژې په اړه

001

نېټه: / /۱۴۰۵ هـ ش مطابق / /۱۴۴۸ هـ ق

لیکلر

جزئیات..... 1
مقدمه..... 1
منل شوي اصطلاحات 2
1 تعریفونه... 2
تفسیر..... 7
کاري ورځې او د وخت محاسبې ته اشاره 8
غوره هڅې.. 8
2 د نافذه قوانینو ارجحیت؛ ظرفیت او اداره..... 9
ارجحیت.... 9
ظرفیت او استازي اداره 9
لومړۍ برخه: د ټرون موده او د جوازونو ورکول 9
3 د ټرون ثبت او خپرول 9
موده..... 9
4 د اکتشافي جواز ورکول 10
د اکتشافي جواز د حسن اجراء لپاره ضمانت..... 10
مقدم شرایط. 10
د اکتشافي جواز ورکړه 11
5 د استخراج د جواز ورکړه 11
د لومړیتوب حق..... 11
د استخراج جواز لپاره غوښتنه..... 11
د کان کیندنې پروپوزل منظوري 11
د استخراجي جواز لپاره د اجرا ضمانت 12
د استخراج جواز ورکول 12
6 د جواز ساحه 12
د اکتشاف جواز..... 12
د استخراج جواز..... 13
دویمه برخه: د پلانونو تسلیمول او منظوري..... 13
7 عمومي پلانونه 13
وړاندیز شوي پلانونه..... 13
منظور شوي اړین پلانونه..... 13

002

Khatamai Ambia Mining Extraction and Road Building

ISLAMIC EMIRATE OF AFGHANISTAN
General Directorate of Cadastre and Contracts Implementation
MINISTRY OF MINES AND PETROLEUM

منظور شویو پلانونو ته عامه لاسرسی 13
8 د پلانونو منظوري 13
د باصلاحیته مرجع له خوا ارزونه او منظوري 13
د منظوروونکې مرجع له خوا د تعدیلاتو غوښتنه 14
9 د منظور شویو پلانونو عوض کول 14
د منظوروونکې مقام له خوا ارزونه او منظوري 14
هغه تعدیلات چې منظوروونکې مقام یې غوښتنه کوي 15
درېیمه برخه: په جواز کې ژمنه شوي حقوق 15
10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق 15
مجاز فعالیتونه 15
د نمونو راټولولو د مالکیت حق 15
11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق 16
مجاز فعالیتونه 16
د منرالونو د مالکیت حق 16
څلورمه برخه: د جواز شرطونه 16
12 د اکتشافي جواز شرطونه 16
شرطونه 16
د اکتشاف د منظور شوي پروګرام تعدیل 16
د منظور شوي اکتشافي پروګرام خپرول 17
13 د ګټې اخیستنې جواز شرطونه 17
شرطونه 17
پنځمه برخه: مالي موضوعات 17
14 د ځمکې د سطحې کرایه 17
15 فیسونه 17
16 حق الامتیاز (رویالتي) 17
د حق الامتیاز مکلفیتونه 17
د خپلواک کارپوه لګښتونه 18
17 مالیات 18
مالیات په عمومي ډول 18
معافیتونه 18
د استخراجي صنایعو پر شرایط برابر مالیه ورکوونکی 19

003

د مالياتي فورمونو ترتيب او تسليمول 19
موضعي مالیه 20
18 ګمرکي محصولات 20
د ټرون لرونکي حقونه 20
د ټرون لرونکي مکلفيتونه 20
د امارت مکلفيتونه 20
19 امارت ته تاديات 20
د تادياتو بنه. 20
کسر..... 20
په تاديا تو کې پاتې راتلل 21
معاوضه..... 21
20 د بهرني پولي واحد (کرنسي) تاديه او موجوديت 21
بانکي حسابونه 21
د بهرنيو اسعارو تبادله 21
واردات او د پيسو حواله 21
21 مالي راپور ورکونه او محاسبه 22
مالي راپور ورکونه 22
محاسبه..... 22
شپږمه برخه: نور حقوق او مکلفيتونه 22
22 د منرالي فعاليتونو عمومي کړنلوړ 22
23 ضمني منرالونه 22
24 بيمه (تکافل) 22
د ټرون لرونکي مکلفيتونه 23
25 چاپېريال ساتنه..... 23
عمومي مکلفيتونه..... 23
د چاپېريال ساتني مديريت پلان رعايت 23
د چاپېريال ساتني اجازه ليک 24
26 کارګران.. 24
27 روغتيا او خوندیتوب 24
عمومي مکلفيتونه..... 24
د روغتيا او خوندیتوب پلان رعايت 24

28 داخلي امنيت 24
د داخلي امنيت د منظور شوي پلان رعايت 24
د مسؤليت حدود 25
د امنيتي خطر ارزونه 25
د داخلي امنيت پلان منظوري 25
د داخلي امنيت د منظور شوي پلان عوض کول 26
د داخلي امنيت د منظور شوي پلان خپرول 27
29 د سيمه ييزو ګټو او د تولنې د پراختيا پلان 27
عمومي مکلفيتونه 27
د سيمه ييزې ګټې د پلان رعايت 27
د تولنې د پراختيا پيشنهادي پلان په اړه مشوره او د هغه ترتيبول 27
د تولنې د پراختيا پلان رعايت 27
30 عامه کارونه 27
31 د زېربنا جوړول 28
عمومي مکلفيتونه 28
له زېربنا څخه مشترکه استفاده 28
د زېربنا د کارونې اجازه 28
د زېربنا مصادره 28
32 لرغوني او فرهنګي آثار 29
عمومي مکلفيتونه 29
د وزارت له لوري د منظوري ورکول يا ردول 29
33 د نهايي محصول خرڅلاو او صادرات 30
بازارموندنه، خرڅلاو او صادرات په عمومي دول 30
د محصول پلور 30
د نهايي محصول صادرول 30
اوومه برخه: راپور ورکونه، د اسنادو ساتل او تفتيش 30
34 راپور ورکونه 30
راپور ورکونه په عمومي دول 30
الزامي راپور ورکونه 31
د راپورونو وړاندې کول 31
35 د اسنادو ساتل 31

005

د اسنادو ساتنه په عمومي دول 31
د مترالي فعاليتونو اسناد 31
پولي واحد..... 32
36 تفتيش..... 32
د تفتيش مامورين 32
اتمه برخه: نيابت او ضمانتونه 33
37 د ترون لرونکي نيابت او ضمانتونه 33
د ترون لرونکي ضمانتونه 33
دقت..... 35
جلا تضمينونه 35
د ترون د عقد انګيزه 35
د ترون لرونکي د تضمينونو مبنی 35
غرامت..... 35
38 د امارت نيابت او تضمينونه 35
دقت..... 36
جلا تضمينونه 36
د ترون د عقد انګيزه 36
د تضمينونو حدود 36
غرامت..... 36
نهمه برخه: مالي ډاډ، متابعت او اجراآت 36
39 د لاربښودونو رعايت 36
40 د اجرا ضمانتونه 37
د اجراء ضمانت شرايط 37
د حسن اجرا ضمانت په اړه پريکړه 37
دحسن اجرا ضمانت ببرته سپارل 38
41 د چاپېريال ساتنې ضمانتونه 38
د چاپېريال ساتنې تضمين شرايط 38
د چاپېريال پر تضمين بياکتنه 38
د چاپېريال ساتنې د تضمين په اړه پريکړه 38
د چاپېريال ساتنې تضمين ببرته سپارل 38
42 غرامت... 39

006

ISLAMIC EMIRATE OF AFGHANISTAN
General Directorate of Cadastre and Contracts Implementation
MINISTRY OF MINES AND PETROLEUM

د ټرون لرونکي غرامت 39
د امارت غرامت 39
د غرامتونو ګټه 39
43 د مسئولیت حدود 39
44 تقصیر او فسخ 39
د تقصیر موارد 39
د ټرون فسخه کول 40
د ټرون د فسخې خبرتیا 41
45 د ټرون د فسخې آثار 41
د جوازونو لغوه کول 41
د ټرون د فسخې نور آثار 41
46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف یا لغوه کېدو آثار 41
د منرالي فعالیتونو پای ته رسول 41
له ساحې څخه د استازو ایستل 41
د وسایلو او زېربنا لېږدول 41
د نیمګړو پاتې شویو مکلفیتونو سر ته رسول 42
د جواز د مودې تر پای ته رسېدو وروسته ساحې ته لاسرسی 42
د اجراء د تضمین او د چاپېریال ساتنې تضمین مستردول 42
47 ګډې حل لارې 43
لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې 43
48 فرعي قرارداد 43
49 په کنټرولکې بدلون 44
د اړتیا وړ منظوري 44
د هغه جواز څښتن چې منظوری ته په تمه دی 44
له منظوری پرته د کنټرول بدلون 44
نو په دغه صورت کې بنایي ټرون د 44.1.9 مادې له مخې فسخ شي 44
50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه 44
د امارت له خوا لېږد 44
د ټرون لرونکي له خوا لېږد 45
د تضمین ګټه 45
یوولسه برخه: عمومي حکمونه 45

007

ISLAMIC EMIRATE OF AFGHANISTAN
General Directorate of Cadastre and Contracts Implementation
MINISTRY OF MINES AND PETROLEUM

51 د امارت له خوا داد 45
منظوری..... 45
د امارت لەخوا د خدونو نه جوړول او نه تبعیض 46
بهرني کارګر. 46
خو په دې شرط چې یاد کسان به تل د نافذه قوانینو تابع اوسي. 46
د ترون لرونکي د شتمنیو مصادره 46
خو له هغو مواردو پرته چې د استملاک قانون، د خصوصي پانګونې قانون یا کوم بل نافذه قانون اجازه ورکړې وي. 46
د ترون لرونکي په ګټه د ځمکې استملاک 47
52 ثبات..... 47
استثناءآت... 48
53 غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور) 48
غیر مترقبه پېښې 48
د غیر مترقبه پېښو اغیزې 49
د غیر مترقبه حالاتو په اړه خبرتیا..... 50
د اغیزو راکمولو مکلفیت 50
هغه پېښې چې له حقوقي لارو د حل و فصل وړ نه دي 50
لګښت..... 50
د غیرمترقبه پېښو پای..... 51
د غیر مترقبه پېښو د دوام له امله د ترون فسخ کول 51
54 د اختلافونو حل 51
55 محرمانه معلومات 52
امارتي اسناد. 52
د محرمو معلوماتو استفاده او افشا کول..... 52
رضایت..... 53
56 خبرتیاوې 53
د خبرتیا استول 53
ترون لرونکی: 53
د اړیکې د جزئیاتو بدلون 54
د خبرتیا وخت لاندې ترتیب شوی دی..... 54
57 متفرقه حکمونه..... 54
د ترون د لورو ترمنځ اړیکه 54

008

لگښتونه..... 54
منظوري او رضايت..... 55
د نورو اسنادو اجراء 55
نور اقدامات..... 55
پر ټرون حاکم قانون او قضايي واک 55
د ټرون ژبه..... 55
د تفکيک قابليت 55
معافيتونه..... 55
د غرامت دوام 56
لومړی جدول: اکتشافي جواز 58
لومړی برخه: مقدم شرطونه 58
دويمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 59
دريمه برخه: د جواز ساحه..... 60
دويم جدول: استخراجي جواز 61
لومړی برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون) 61
دريم جدول: زېربنا او عامه کارونه 62
لومړی برخه: زېربنا 62
دويمه برخه: عامه کارونه..... 62
څلورم جدول: ځانګړي شرايط..... 63
اجراء:..... 64
لومړی شمېره ضميمه: د استخراج منظور شوی پروګرام 65

009

جزئیات

نېټه: (۱۴۴۸/۳/۱۰)

لوري:

تړون ورکوونکی:

نوم	د افغانستان اسلامي امارت، د کانونو او پترولیم وزارت
پته	[د مکروریان څلورلاری کابل افغانستان]
برېښنالیک	[lsmmd@momp.gov.af]

تړون لرونکی:

نوم	[د خاتم الانبیاء د کانونو د استخراج او پروسس، ساختماني، سړک جوړونې او ځاګانو کیندلو شرکت]
پته	[سرک میدان هوایی- مرکز فاریاب- میمنه - فاریاب - افغانستان]
برېښنالیک	[khatamalanbiafaryabcompany@gmail.com]

مقدمه

الف د کانونو او پترولیم وزارت له خوا د منبع واحد د پروسې له ترسره کولو وروسته، تړون لرونکي ته د دغه تړون ورکړه په لاندې ډول ترسره شوې ده:

(لومړی) دغه پروژه د افغانستان اسلامي امارت د ریاست الوزراء مقام د(۱۰/۱۲/۱۴۰۴)هجري لمریز کال د (٦٥۴٥) ګڼې پریکړې په اساس تصویب شوې ده.

ب دا تړون د کان کیندنې تړون لرونکي ته د اکتشاف د جواز او د ګټې اخیستنې جواز د لومړیتوب حق ورکوي.

ج دغه تړون د دواړو لوریو د لاسلیک سره سم د ثبت او نشر څخه وروسته د اجرا پراو ته داخلیږي او وزارت یې د امارت د استازي په توګه مدیریت کوي.

د دا تړون د عامه ګټو په موخه لاسلیک شوی او وزارت یې د خپریدو حق لري.

منل شوي اصطلاحات

1 تعریفونه

1.1 په دغه ټرون کې کارول شوي اصطلاحات لاندې معناوې لري:

د محاسبې معیارونه: د نړیوال مالي راپور ورکونې سیستم (IFRS) معیارونه او اصول.

عمل: د یوې کړنې، شخړې، دعوا، غوښتنې، څېړنې، پوښتنې، قانوني تعقیب، حقوقي دعوا، منځګړیتوب یا د شخړې حل.

زیانمن لوری: د دې اصطلاح معنی په 53.3 فقره کې شرح شوې ده.

افغانی: د افغانستان رسمي پولي واحد.

وزارت: د افغانستان د کانونو او پترولیم وزارت په معنا دی.

تصدي: د عامه ساتنې تصدي یا بله بدیله اداره چې د کورنیو چارو وزارت له خوا تاسیس شوې او په افغانستان کې د پلي کېدونکو پروژو لپاره داخلي امنیت تامینوي.

نافذه قوانین: په اړونده برخه کې د تصویب شوو قوانینو په معنا دی، او د شک د مخنیوي لپاره لاندې قوانین پکې شاملېږي:

د کانونو قانون، مقررات، لارښوونې، د استملاک قانون، د ګمرکاتو قانون، د چاپېریال ساتنې قانون، پر عایداتو د مالیاتو قانون، د کار قانون، د خصوصي پانګونې قانون؛ او په دې برخه کې د تطبیق وړ نور نافذه تقنیني سندونه.

منظوري: د نافذه قوانینو له حکم سره سم له یوه با صلاحیته مقام څخه د تائید، رضایت، صلاحیت، ثبت، تصدیق ، جواز، یا معافیت ترلاسه کول.

د منظوری باصلاحیته مرجع:

(الف) د چاپېریال ساتنې د مدیریت د پلان په برخه کې، د چاپېریال ساتنې ملي اداره (NEPA)؛

(ب) د ټولنې د پراختیا د پلان، د روغتیا او خوندیتوب پلان او یا د سیمه ایزو ګټو د پلان په برخه کې وزارت.

د داخلي امنیت منظور شوی پلان: د داخلي امنیت پلان چې د اړونده څانګه (عامه ساتنې تصدي معینیت) له خوا منظور شوی وي.

د ټولنې د پراختیا منظور شوی پلان: هغه پلان چې د ټولنې د پراختیا په هدف د ټرون لرونکي لخوا وزارت ته وړاندې شوی او د وزارت لخوا منظور شوی دی.

منظور شوي سندونه: د ټولنې د پراختیا، کورنۍ امنیت، چاپېریال ساتنې د مدیریت، اکتشاف، روغتیا او خوندیتوب، د سیمه ایزو ګټو منظور شوي پلانونه او یا د کان کیندنې منظور شوی پروپوزل.

د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان: د چاپېریال ساتنې د مدیریت پلان چې د چاپېریال ساتنې ملي ادارې له خوا منظور شوی وي.

د اکتشاف منظور شوی پروګرام: د اکتشاف هغه پلان چې د دې ټرون په 1 ضمیمه کې تشریح شوی.

د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان: د روغتیا او خوندیتوب پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د سیمه ییزو ګټو منظور شوی پلان: د سیمه ییزو ګټو پلان چې د وزارت له خوا منظور شوی وي.

د کان کیندنې منظور شوی پروپوزل: د کان کیندنې هغه پروپوزل چې د اقتصادي کمېسیون له خوا منظور شوی وي.

منظور شوی پلان:

011

(الف) د اکتشافي جواز په صورت کې، د چاپیریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان، د اکتشاف منطور شوی پلان، د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان، د داخلی امنیت منظور شوی پلان یا د محلي ګټې منظور شوی پلان؛ یا

(ب) د استخراجي جواز په صورت کې، د تولنیزې پراختیا منظور شوی پلان، د استخراج منظور شوی پلان، د چاپیریال ساتنې د مدیریت منظور شوی پلان، د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان، د داخلی امنیت منظور شوی پلان یا د محلي ګټې منظور شوی پلان.

با صلاحیته مرجع: یعنې هر امارتي، نیمه امارتي اداري، مالي یا قضایي ارګان، څانګه، کمیسیون، مقام، محکمه، اداره یا بل هر هغه بنسټ، او د شک د مخنیوي لپاره، خپله وزارت هم په کې شاملېږي.

د داوطلبۍ اسناد: تول هغه اسناد چې د ټرون لرونکي لخوا د داوطلبۍ د پروسې په جریان کې وزارت ته سپارل شوي، چې لاندې اسناد هم پکې شامل دي:

(الف) د اهلیت د ابتدایي ارزونې پوښتنپاڼه (PQQ)؛

(ب) د داوطلبۍ پروپوزل (چې د شک د مخنیوي لپاره، د اهلیت او موافقت اظهارلیک او د وړتیا اظهارلیک هم پکې شاملېږي)؛

(ج) د ټرون لرونکي لاندې پیشنهادي پلانونه:

(1) د اکتشاف پروګرام؛

(2) د چاپیریال ساتنې د مدیریت پلان؛

(3) د سیمه ییزو ګټو پلان؛

(4) د روغتیا او خوندیتوب پلان؛

(5) د داخلي امنیت پلان؛

(6) استخراجي پلان؛

(7) د تولنیزو خدمتونو پلان؛ او

(8) د پروسس پلان.

012

(د) د داوطلبۍ پروسې په جریان کې د ټرون لرونکي لخوا چمتو شوي نور معلومات (مهمه نه ده چې دغه ډول معلومات وزارت غوښتي وي یا نه).

د داوطلبۍ پروسه: هغه پروسه ده چې د دې ټرون د مقدمې په سر کې ورته اشاره شوې ده.

مرکزي بانک: د افغانستان بانک.

ټرون: د کان کیندنې همدا ټرون.

ټرون لرونکی: [د خاتم الانبیاء د کانونو د استخراج او پروسس، ساختماني، سړک جوړونې او ځاګانو کیندلو شرکت].

د ټرون لرونکي تضمینونه: د دغه ټرون د 37.1 ماده کې ذکر شوي نیابت او تضمینونه.

د ټرون موده: هغه موده چې په 3.2 فقره کې شرحه شوې ده.

مقدم شرایط: هغه شرطونه چې د دې تړون د (1) جدول په لومړۍ برخه کې شرحه شوي دي.

محرم معلومات: لاندې معلومات محرم دي:

(ا) هغه معلومات چې د نافذه قوانینو له مخې محرم دي؛

(ب) شخصي موضوعات، د کارکوونکو روغتیايي ریکارډونه، یا د کارکوونکو او نورو کساتو سندونه او معلومات، او نور موضوعات چې د اشخاصو محرمیت په‌کې شامل وي؛

(ج) د تجهیزاتو، د پروسې نوښتونو، امنیتي یا سوداګریزو رازونو په اړه محرم تخنیکي یا ملکیتي معلومات؛

(د) د حقوقي سلاکارانو د سلا مشورې په ګډون محرم حقوقي موضوعات؛

(هـ) د کان کیندنې اړوند معلومات؛

(و) د تړون لرونکي د معنوي مالکیت حق چې په پروژې پورې تړاو لري؛ یا

خو هغه معلومات نه پکې شاملېږي چې:

(الف) لاسته راوړونکی لوری اړ وي چې د افغانستان نافذه قوانینو سره سم یې خپاره یا په عامه توګه وړاندې کړي؛

(ب) چې د عامه شتمنیو برخه وي او یا یې یوه برخه وبلل شي، په دې شرط چې د دغه تړون د نقض کېدو او یا د افشا کوونکي لوري او یا د هغوی د استازو په امانت کې د خیانت لامل نه‌شي؛

(ج) چې ترلاسه کوونکی لوری ثابته کړي چې د معلوماتو افشا کولو پر مهال افشا کوونکی لوری خبر و (خو دا چې یاد معلومات د افشا کوونکي لوري یا د هغوی د استازو د امانت ساتلو د اصل د نقض له امله نه وي)؛ او یا دا

(د) چې ترلاسه کوونکي لوري دا معلومات له افشا کوونکي لوري پرته له بلې سرچینې ترلاسه کړي وي او یاده سرچینه د معلوماتو د افشا صلاحیت ولري.

د ګمرکاتو نافذه قوانین: د افغانستان اسلامي امارت د مالیې وزارت د ګمرکاتو قوانین.

افشاء کوونکی لوری: هغه لوری چې په مستقیمه توګه یا د خپلو استازو له لارې محرم معلومات افشا کوي.

امریکایي ډالر (USD): د امریکا د متحده ایالتونو رسمي پولي واحد.

013

د اجرا نېټه: هغه نېټه په کومه چې د کان کیندنې تړون د ټولو لورو له خوا لاسلیک، ثبت او خپرېږي.

د پای نېټه: د مقدمو شرایطو سره په تړاو هغه نیټه چې د لومړي جدول په لومړۍ برخه کې د ذکر شوو مقدمو شرایطو برعکس نیټه بیانوي.

د تقصیر موارد: هغه موارد چې په 44 ماده کې بیان شوي دي.

د تبادلې نرخ: هغه نرخ چې په ټاکلې نېټه د راکړې ورکړې لپاره ټاکل شوې وي.

د ګټې اخیستنې جواز: هغه جواز چې د کانونو نافذه قانون له حکم سره سم تړون لرونکي ته ورکول کېږي چې د جواز په ساحه کې د فعالیت اجازه ورکوي.

د اکتشاف جواز: هغه جواز چې د کانونو نافذه قانون د احکامو سره سم د کان کیندنې تړون لرونکي ته ورکول کېږي چې د جواز په ساحه کې د [فاریاب ولایت خیبر ولسوالۍ شورتاق ساحې د ډبرو سکرو] د اکتشاف اجازه ورکوي.

د استملاک مرجع: د دې اصطلاح معنا د استملاک په نافذه قانون کې شرح شوې ده.

مالي کال: دوولس میاشتنۍ دوره چې د هر هجري شمسي کال د حمل میاشتې لومړۍ نېټه پیل او د حوت میاشتې په 29 نېټه پای ته رسېږي.

غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور): معنی یې په 53.1 ماده کې بیان شوې ده.

د مالي راپور ورکونې نړیوال معیارونه: چې د محاسبې د نړیوالو معیارونو د بورډ له خوا خپرېږي.

پر عایداتو د مالیاتو قانون: پرعایداتو د مالیاتو نافذه قانون.

خپلواک کارپوه: معنی یې د کانونو نافذه مقررې په حکمونو کې تشریح شوې ده.

غیر مستقیم زیان: هر هغه غیر مستقیم زیان یا خساره او یا هم د ځینو فعالیتونو په نتیجه کې رامنځته شوی زیان یا خساره که په هره بڼه پېښ شوی وي او لاندې ټکي په کې شاملېږي:

أ) د استفادې (پېښبیني شوې استفادې)، تولید، ګټې، عاید، کاروبار یا سپما زیان؛

ب) هغه زیان چې د سوداګریزې یا کاروباري اختلال له امله رامنځته شوی،

ولو که غیر مستقیم زیان د وړاندوبینې وړ وي یا نه وي.

فکري مالکیت: د اختراع، د کارونې وړ مودل، د نشر حق (د راتلونکي نشر د حق په ګډون)، سوداګریز نښان، لوګو او د ډیزاین نښو، خدماتي نښو، سوداګریزو نومونو، برانډ نومونو، ډیزاینونو، سوداګریزو رازونو، د ډومین نومونو، د نړیوالې شبکې (world wide web) سره د نورو تړلو نومونو، انټرنېټي پتې، د حقونو په ګډون د فکري مالکیت د حقونو په معنا دی چې د انفاذ له نېټې مخکې یا وروسته رامنځته کېږي او ټول غوښتنلیکونه او حقونه په کې شاملېږي چې د دې ډول فکري مالکیت د ثبتولو لپاره کارول کېږي.

د افلاس حالات: د تړون د یوه لوري په اړه له لاندې مواردو څخه د یو یا څو مواردو رامنځته کېدو ته وایي:

أ) چې پر وخت خپل پورونه ادا نه شي کړای؛ یا

ب) له افلاس سره مخ وي؛ او د محکمې لخوا یې افلاس تائید شوی وي؛

ج) ټول پورونه یا د پورنو یوه برخه تادیه توقف، تعلیق یا د هغه د توقف کولو ګواښ وکړي؛

د) د پور ورکوونکو د غونډې رابلل او دایرول؛

ه) هر هغه عمل ترسره کول چې د افلاس سبب شي؛

و) کله چې د ملکیت د مصادرې غوښتنلیک وړاندې او یا یې په اړه حکم صادر شي؛

ز) د یوې قانوني وجیې په سرته رسولو کې پاتې راشي؛

ح) د یو داسې ګام اخیستل چې په یوه ناسم وضعیت منتج شي؛

ط) د یو داسې ګام اخیستل چې ترلاسه کوونکی، اخیستونکی او مدیر، رییس، د تصفیې مدیر یا موقتي د تصفیې مدیر د همدغه یا یې کومې بلې شتمنۍ لپاره ګومارل شوی وي، ورته کومه ګمارنه ترسره شي؛

ي) کله چې د ټولو یا یو شمېر پور ورکونکو د ګټو لپاره هر ډول ټړون، جوړښت یا ترتیب ته داخل شي؛ یا

ك) نور هغه اعمال چې د قانون یا د صلاحیت په یوه محدوده کې پیښیږي چې د پورته توضیحاتو له یو مورد سره ورته وي یا ورته اغېزې ولري.

د کار قانون: د کار نافذه قانون څخه عبارت دی.

جواز: د کان د اکتشاف یا د کان د استخراج جواز (هر یو چې د استفادې وړ وي).

د جواز ساحه په لاندې معنا ده:

(الف) د اکتشافي جواز په اړه، هغه ځمکه چې په اکتشافي جواز کې درج ده او د اکتشافي فعالیتونو لپاره ځانګړې شوې ده؛

(ب) د استخراج د جواز په اړه، هغه ځمکه چې به استخراجي جواز کې درج ده او د استخراجي فعالیتونو لپاره ځانګړې شوې ده.

د جواز د پای نېټه: د جواز په اړه له لاندې مواردو څخه هر هغه څه چې لومړی رامنځته شي:

أ) د جواز د وخت د ختمېدو نېټه؛

ب) له جواز څخه (یا یې یوې برخې څخه) د انصراف یا لاس اخیستو یا پرېښودو نېټه؛ او

ج) د کانونو قانون له مخې د جواز د لغوې نېټه.

زیان: ټول زیانونه، خسارات، مصارف او لګښتونه.

د کانونو نافذه قانون: د کانونو قانون چې کېدای شي وخت په وخت تعدیل شي.

د کان کیندنې معلومات: ټول هغه معلومات او اطلاعات چې په جوازونو پورې یا د جواز ساحه کې په کوم منرال پورې اړه ولري.

بل لوری: په لاندې معنا دی:

أ) که چېرې د کان کیندنې ټړون لرونکی زیانمن شوی لوری وي، نو امارت بل/مقابل لوری بلل کېږي؛ یا

ب) که چېرې امارت زیانمن شوی لوری وي، د کان کیندنې ټړون لرونکی بل لوری بلل کېږي.

د خصوصي پانګونې قانون: د خصوصي پانګونې نافذه قانون.

پروژه: په لوی مقیاس د کان کیندنې پروژه ده چې له دې ټړون سره سم د کان کیندنې د ټړون لرونکي له خوا د جواز په ساحه کې پلي کېږي.

وړاندیز شوی پلان: د ټړون لرونکي له لاندې پېشنهادي پلانونو څخه عبارت دی:

أ) د چاپېریال ساتنې د مدیریت پلان؛

ب) د سیمه ایزو ګټو پلان؛

ج) د روغتیا او خوندیتوب پلان؛

015

د) د تولنیزې پراختیا پلان؛

ه) د داخلی امنیت پلان،

او د شک د مخنیوي لپاره، د 9 مې مادې پر اساس د یوه منظور شوي پلان هر ډول پېښنهادي بدیل پکې شاملېږي.

عامه کارونه: هغه کارونه چې د دې تړون د دریم جدول په دوهمه برخه کې ذکر شوي دي.

د کان کېندنې د صنعت واجد شرایط مالیه ورکوونکی: نسبت یې هغې اصطلاح ته کېږي چې پر عایداتو د مالیاتو په قانون کې تشریح شوې ده.

ترلاسه کوونکی لوری: هغه لوری دی چې محرم معلومات (په مستقیم ډول او یا هم د خپلو استازو په وسیله تر لاسه کوي).

اړوند لوری: د یو حقوقي شخصیت په اړه هر هغه شخص ته ویل کېږي، چې د یوه یا څو منځګړو په وسیله عمده مالک وي، یا په دې حقوقي اداره کې په مستقیم او یا غیر مستقیم ډول د مشارکت عمده برخه لري.

د یوه لوري استازی: په لاندې معنا دی:

أ) له هغه لوري سره اړوند یو لوری؛ او

ب) آمر، رئیس، کارکوونکی، استازی، مفتش، مشاور، شریک، ګډ پانګوال، مشاور یا د هغه لوري قراردادي یا د هغه لوري اړوند لوری.

اړینه بیمه (تکافل): د عامه مسؤلیت بیمه (تکافل) او هر هغه بیمه (تکافل) چې د اسلامي شریعت او نافذه قوانینو لخوا اړینه بلل شوې وي.

د بیا مېشتېدنې کمېټه: هغه کمېټه ده چې د استملاک په برخه کې د استملاک نافذه قانون سره سم جوړېږي.

د بیا مېشتېدنې د پروژې د تطبیق پلان: معنا یې د بیا میشتیدنې د کمیټې لخوا د استملاک نافذه قانون سره سم د هغو اشخاصو د بیا میشتیدنې لپاره چمتو شوی پلان دی چې ځمکه یې په اجباري توګه استملاک شوې وي.

ځانګړي شرایط: معنا هغه خاص شرایط چې په څلورم جدول کې ذکر شوي دي.

د امارت تضمینونه: هغه تضمینونه او ژمنې چې په 38.1 ماده کې روښانه شوي دي.

د مالیاتو نافذه قوانین: د مالیاتو په اړه ټول نافذه قوانین (د ګمرکاتو نافذه قانون او پر عاید د مالیاتو نافذه قانون په ګډون).

دربیم لوری: د کان کېندنې د قراردادي او یا هم د هغه اړوند لوري څخه پرته بل لوری.

تضمین: د کان کیندنې د قراردادي تضمین او یا هم د امارت تضمین.

016

تفسیر

1.2 د دغه تړون په تفسیر کې لاندې موارد شاملېږي، مګر دا چې محتویات یې بل ډول ایجاب وکړي:

1.2.1 عنوانونه یوازې د آسانتیا په خاطر ځای پر ځای کېږي او د دغه تړون د محتویاتو پر تشریح کومه اغېز نه لري؛

1.2.2 د شخص په اصطلاح کې هر فرد، شرکت، کمپنی، موسسه، حکومت، امارت یا د امارت اداره یا یوه ټولنه، اړونده مرجع، ګډه پانګونه، د مشارکت کنسرشیوم (ولو که جلا حقوقي شخصیتونه ولري او یا یې و نه لري) شاملېږي؛

1.2.3 که یوې کلیمې یا عبارت ته یوه مشخصه معنی ورکړل شوې وي، د دغې کلیمې یا عبارت راتلل د بحث په بله برخه کې، یا یې بله ګرامري بڼه ورته معنا لري؛

1.2.4 یوه کلیمه چې مفرد ښیي، د هغې کلیمې جمع هم ښیي او یوه کلیمه چې جمع ښیي، د همدغې کلیمې مفرد هم ښیي؛

1.2.5 هر جنسیت ته اشاره د هغه بل جنسیت هم ښیي؛

1.2.6 د 'شامل' یا 'شاملېږي' کلیمې ته مراجعه پرته له کوم محدودیت څخه تعبیر کېږي؛

1.2.7 د ټرون یوه لوري، بند، جدول او یا ضمیمې ته اشاره، د دغه ټرون بل لوري، بند، جدول او یا هم ضمیمې ته اشاره ده؛

1.2.8 یوه لوري، یو سند یا هوکړه لیک ته (ددې ټرون په شمول) په اشاره کې، د هغه لوري د کار اجرا کوونکي، مدیران، ځایناستي او مجازي استازی شاملېږي، په شمول د هر هغه کس چې تبدیل شوی وي؛

1.2.9 یوه سند یا هوکړه لیک ته اشاره (د دغه ټرون په ګډون) هغه سند یا هوکړه لیک ښیي چې وخت پر وخت تعدیل شوی، نوی شوی، ضمیمه شوی او یا عوض شوی وي؛

1.2.10 جدولونه او ضمیمې د دغه ټرون برخه جوړوي؛

1.2.11 په تضمینونو کې تناقض او یا هم د ټرون نقض ته له اشارې څخه موخه هغه تضمینونه دي چې واقعي، بشپړ او یا صحیح نه وي، یا هم ګمراه کوونکې او خطا ایستونکې وي؛ او

1.2.12 د کان کېندنې د دغه ټرون هېڅ حکم باید د بل لوري په زیان له دې کبله تعبیر نه شي، چې ګویا نوموړی طرف د دې ټرون د مسودې د ترتیب یا په دې ټرون کې د کوم حکم د درج کولو مسئولیت درلود.

کاري ورځې او د وخت محاسبې ته اشاره

1.3 په دغه ټرون کې د وخت هدف په لاندې ډول دی، مګر دا چې محتویاتو کې په بل ډول روښانه شوې وي:

1.3.1 له ورځې څخه موخه د وخت هغه موده ده چې په نېمه شپه کې پیلېږي او 24 ساعته وروسته پای ته رسېږي؛

1.3.2 د ورځې له وخت څخه موخه د کابل، افغانستان وخت دی؛

1.3.3 له کاري ورځې څخه موخه د اونۍ ټولې ورځې شاملېږي، پرته له جمعې او عمومي رخصتیو، په کومو کې چې بانکونه د عمومي کاروبارونو لپاره په کابل، افغانستان کې پرانیستي وي؛

1.3.4 له 'میاشتې' څخه موخه د هجري شمسي جنترۍ میاشت او له 'کال' څخه موخه هجري شمسي کال دی؛

1.3.5 که د یوه فعالیت یا یوې پېښې ورځ یا د وخت یوه موده له یوې تاکلې نېټې یا ورځې څخه مشخصه شوې وي، دغه ورځ په محاسبه کې نه شمېرل کېږي؛ او

1.3.6 که د دغه ټرون پر اساس د دغه ټرون د کوم فعالیت د ترسره کېدو ورځ، کاري ورځ نه وي، نو ورځ راتلونکې کاري ورځ تفسیر کېږي او فعالیت باید په راتلونکې کاري ورځ ترسره شي.

غوره هڅې

1.4 د دغه ټرون هر حکم یو اړخ د «غوره هڅې» په ترسره کولو مکلف کوي، ترڅو د یو کار له ترسره کولو یا د یو څه د ترسره کېدو په اړه ډاډ حاصل شي، خو په لاندې برخو کې د مکلفیت د ایجاد سبب نه شي:

1.4.1 د کوم شخص پر وړاندې کوم قانوني عمل یا اقدام وکړي؛

1.4.2 په مطلق ډول مکلفیت وټاکل شي چې یو کار دې ترسره شي یا ترسره کړي؛ یا

1.4.3 داسې یو لګښت تحمیل شي چې د شرایطو مطابق تر معقولې کچې لوړ وي.

2 د نافذه قوانینو ارجحیت؛ ظرفیت او اداره

ارجحیت

2.1 که چېرې د لاندې نافذه قوانینو او اسنادو:

2.1.1 د دې تړون؛

2.1.2 د کانونو نافذه قانون؛

2.1.3 د کانونو نافذه مقرره؛

2.1.4 د هر جواز شرایط؛ او

2.1.5 نورو مصدقه اسنادو،

ترمنځ تناقض یا ټکر موجود وي، نو په دې صورت کې، پورتنیو اسنادو ته په ترتیب سره مراجعه کېږي.

ظرفیت او استازې اداره

2.2 وزیر دغه تړون د خپل اهلیت پر بنسټ د امارت په استازیتوب لاسلیک کوي.

2.3 د دې تړون لرونکی مني چې وزارت د امارت له خوا د استازي په توګه ټاکل شوی دی، تر څو د هغه په وسیله د امارت حقوق اعمال او د دغه تړون له مخې خپل مکلفیتونه ترسره کړي.

لومړی برخه: د تړون موده او د جوازونو ورکول

3 د تړون ثبت او خپرول

3.1 امارت مکلف دی چې د اړخونو له خوا د تړون تر لاسلیک وروسته به، وزارت په 10 کاري ورځو کې:

3.1.1 د کانونو نافذه قانون د احکامو سره سم دغه تړون په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او

3.1.2 وزارت به د دغه تړون یوه نسخه او د تړون لرونکي د ذینفع مالکینو جزییات خپروي؛

3.1.3 یو داسې لیکلی حکم به صادروي چې تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د تړون لومړي جدول په درېیمه برخه کې مشخصه شوې ځمکې ته لاس رسی وموميي، خو تر هغه بریده چې نوموړې ځمکه د 7.1.2 مادې د حکمونو مطابق د هر پېشنهادي پلان د نهایي کولو لپاره اړینه وي، مشروط پر دې چې تړون لرونکی به د جواز تر ورکړې پورې د ساحوي کار د اختلال اجازه نه لري.

موده

دیاد تړون موده (۳۰) کاله ده

3.2 د دغه تړون اجرا د انفاذ له نېټې څخه پیلېږي او په لاندې مواردو کې چې هر یو یې لومړی واقع شو، پر اساس یې تړون پای ته رسېږي:

3.2.1 هغه نېټه چې پر اساس يې دغه تړون د 4.6 او د 46 مادې د حکمونو مطابق پای ته رسېږي؛ او

3.2.2 هغه نېټه چې:

3.2.2.1 کله د دغه تړون طرفين په ليکلي ډول د تړون د پای ته رسولو په اړه هوکړې ته ورسېږي؛ او

3.2.2.2 د تړون پای ته رسېدل د اقتصادي کمېسيون له خوا منظور شي (د تړون دغه پای ته رسيدل د کان کېدنې د تخنيکي کمېټې د وړاندیز په تعقيب کېږي).

4 د اکتشافي جواز ورکول

د اکتشافي جواز د حسن اجراء لپاره ضمانت

4.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د تړون د اجرا تر نېټې وروسته د 20 کاري ورځو په جريان کې په اکتشافي پروګرام کې د شويو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي (دا په هغه صورت کې چې د اجرا ضمانت د تړون د اجرا تر نېټې مخکې وزارت ته نه وي وړاندې شوی).

4.2 تړون لرونکی مني چې وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راتلل، د تقصير يو مورد ګڼل کېږي.

مقدم شرايط

4.3 مقدم شرطونه يوازې د امارت د منفعت لپاره دي او کېدای شي چې د يوې ليکلې خبرتيا له لارې د تړون لرونکي لپاره معاف کړل شي.

4.4 هر لوری بايد خپلې پوره هڅې وکاروي ترڅو د مقدمو شرطونو پلي کيدل د اجرا له نيټې وروسته يا د اختتام تاريخ مخکې په ډاډمن ډول ترسره شي.

4.5 يو لوری بايد سملاسي:

4.5.1 د تړون هر لوری بايد ژر تر ژره يو بل ته د مقدمو شرطونو د پلي کېدو يا نه پلي کېدو په اړه په ليکلې بڼه خبر ورکړي؛

4.5.2 د قرارداد نورو لوريو ته مرستندويه اسنادونه او لاسوندونه چمتو کول لازمي دي تر څو وکتل شي چې مقدم شرطونه پلي شوي او يا هم د پلي کېدو وړ نه دي.

4.6 د تړون هر لوری کولای شي چې د 4.7 مادې پر بنسټ د تړون بل لوري ته د ليکلې خبرتيا په لېږلو سره تړون په لاندې مواردو کې فسخ کړي:

4.6.1 کله چې يو مقدم شرط پوره نه شي او د 4.3 مادې پر اساس نوموړی مقدم شرط د 35 کاري ورځو په جريان کې معاف شوی نه وي؛

4.6.2 کله چې يو لوری د يو مقدم شرط له پوره کېدو څخه راضي نه وي يا هم نوموړی شرط د 4.3 مادې پر اساس د تړون د پای نېټې سره سم يا تر هغه مخکې معاف شوی نه وي.

4.7 امارت نه شي کولی چې د 4.6 بند پر بنسټ دغه تړون فسخ کړي، مګر دا چې:

4.7.1 امارت د 4.4 او 4.5 بندونو پر اساس يې خپل مکلفيتونه ترسره کړي وي؛ او

4.7.2 د فسخ پېشنهاد د اقتصادي کمېسيون له خوا منظور شي (د کانونو د تخنيکي کميټې له سپارښتنې وروسته).

019

4.8 که چېرې دا تړون د 4.6 بند پر بنسټ فسخ کړای شي، نو 45 ماده د پلي کیدو وړ ګرځي.

د اکتشافي جواز ورکړه

4.9 امارت مکلف دی هرځومره ژر چې شونې وي تړون لرونکي ته د اکتشاف جواز د 15 کاري ورځو په جریان کې چې د لاندې نېټې څخه محاسبه کېږي، ورکړي:

4.9.1 د انفاذ نېټه؛

4.9.2 هغه نېټه چې د تړون لرونکی د 4.1 مادې پر اساس وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړی وي؛ او

4.9.3 هغه نېټه چې کله هر یو مقدم شرط پوره یا هم د 4.3 مادې پر اساس معاف شوی وي؛

4.10 امارت ژمنه کوي چې وزارت به د اکتشاف د جواز تر صدور وروسته د 10 کاري ورځو په بهیر کې لاندې چارې سرته رسوي:

4.10.1 د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم د اکتشاف جواز به په رسمي دفتر کې ثبتوي؛ او

4.10.2 د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم به د اکتشاف جواز یوه کاپي خپروي.

5 د استخراج د جواز ورکړه

د لومړیتوب حق

5.1 د تړون د مودې په جریان کې، تړون لرونکی د اکتشافي جواز د ساحې د ټولې یا یوې برخې لپاره د استخراج د یو یا څو جوازونو د ترلاسه کولو په برخه کې د لومړیتوب حق درلودلای شي.

د استخراج جواز لپاره غوښتنه

5.2 تړون لرونکی کولای شي چې د اکتشافي راپور له تائید څخه وروسته له اړینو اسنادو سره یو ځای د استخراج د جواز د ترلاسه کولو لپاره وزارت ته خپل غوښتنلیک وسپاري.

5.3 د شک د مخنیوي په خاطر، د چاپېریالي مدیریت پلان، د محلي ګټې پلان او د روغتیا او خوندیتوب پلان چې د 5.2 فقرې سره سم وړاندې شوی وي، نبایي چې په هماغه بڼه وي او یا هم نبایي عوض شوی وي، چې په دې صورت کې د چاپېریالي مدیریت منظور شوی پلان، د محلي ګټې منظور شوی پلان او د روغتیا او خوندیتوب منظور شوی پلان ګڼل کېږي.

020

د کان کیندنې پروپوزل منظوري

5.4 د 5.2 مادې سره سم د اړینو اسنادو له ترلاسه کولو وروسته، امارت ژمنه کوي چې وزارت او د کان کیندنې تخنیکي کمېټه خپل مکلفیتونه پر وخت ادا کوي او هغه مشخص زماني چوکاټ به په پام کې نیسي چې په دې تړون کې مشخص شوی وي.

5.5 امارت ژمنه کوي چې وزارت به د لاندې مواردو په اړه تړون لرونکي ته ژر تر ژره لیکلی خبر ورکوي:

5.5.1 د اقتصادي کمېسیون له خوا د کان کیندنې د اړونده پروپوزل رد یا تائید؛ او

5.5.2 په هغه صورت کې چې د کان کیندنې پروپوزل تائید شي او د کانونو نافذه قانون د احکامو سره سم د استخراج جواز تر صدور وروسته د کان کیندنې په پروپوزل کې د نویو شرایطو ځای پر ځای کول وړاندیز شي.

5.6 ټرون لرونکی مني چې، د استخراج جواز به تر هغې نه ورکول کېږي، تر څو چې اقتصادي کمېسیون د کان کیندنې اړوند پروپوزل نه وي تصویب کړی او د کانونو نافذه قانون د احکامو سره سم اړین اسناد یې نه وي چمتو کړي.

د استخراجي جواز لپاره د اجرا ضمانت

5.7 ټرون لرونکی مکلف دی چې د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې د شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه وزارت ته د اجرا ضمانت تر هغې خبرتیا وروسته د 40 کاري ورځو په جریان کې وړاندې کړي، کله چې وزارت د ۵,۵ مادې سره سم د ټرون لرونکي د کان کیندنې پرپوزل تایید کړي.

5.8 ټرون لرونکی مني چې که چېرې نوموړی د 5.7 مادې پربنسټ وزارت ته د اجرا ضمانت په وړاندې کولو کې پاتې راشي، نو دغه عمل د 44 مادې پر اساس د تقصیر یو مورد ګڼل کېږي.

د استخراج جواز ورکول

5.9 د 5.10 مادې پر اساس، امارت ژمنه کوي چې وزارت به د استخراج جواز چې ټرون لرونکي د 5.2 مادې پر اساس د هغه غوښتنه کړې ده، څومره چې ژر شوني وي، د 15 کاري ورځو په جریان کې د لاندې شرایطو له پوره کېدو وروسته ټرون لرونکي ته ورکوي:

5.9.1 له هغې نېټې وروسته کله چې اقتصادي کمېسیون د 5.4 مادې سره سم استخراجي پروپوزل تایید کړي او د استخراجي پروپوزل په اړه شرایط مشخص کړي؛ او

5.9.2 له هغې نېټې وروسته کله چې ټرون لرونکی د 5.7 مادې سره سم وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي.

5.10 د ۵,۹ مادې سربېره، ټرون لرونکی مني چې، وزارت تر هغې ټرون لرونکي ته د استخراج جواز نه ورکوي، مګر دا چې وزارت رضایت او ډاډ حاصل کړي چې ټرون لرونکي د دې ټرون او د کانونو نافذه تقنیني اسنادو ټول مفادات رعایت کړي دي.

5.11 امارت ژمنه کوي چې د استخراج جواز تر صدور وروسته به وزارت د 10 کاري ورځو په جریان کې د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم په رسمي دفتر کې د استخراجي جواز ثبتوي؛ او د استخراجي جواز د یوې کاپي خپروي.

021

6 د جواز ساحه

د اکتشاف جواز

6.1 ټرون لرونکی مني چې د اکتشاف جواز له ترلاسه کولو وروسته، نوموړی جواز ټرون لرونکي ته اجازه ورکوي تر څو په 10.1 ماده کې درج شوي فعالیتونه د جواز په ساحه کې اجرا کړي، خو لاندې ساحه پکې نه شاملېږي:

6.1.1 هغه ساحه چې، د کانونو نافذه قانون له مخې ټرون لرونکي تړې وخت پر وخت انصراف کړی وي؛ او

6.1.2 هغه ساحه چې د 6.2.2 مادې مطابق د اکتشاف جواز یې لغوه شوی وي.

6.2 ټرون لرونکی دا مني چې، د جواز د ټولې یا یوې برخه ساحې په اړه چې په 6.1 ماده کې ورته اشاره شوې، د اکتشاف جواز به:

6.2.1 د هغې ساحې په اړه د تطبیق وړ وي، چې د استخراجي جواز په ساحه کې نه راځي؛ او جواز د هغې ساحې په اړه چې د ګټې اخیستنې د جواز تابع نه ده؛ د اعتبار وړ وي؛

6.2.2 د جواز د هغې برخې ساحې په اړه چې د استخراجي جواز تابع نه وي، فسخ شوی وي.

د استخراج جواز

6.3 ټرون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته، نوموړی جواز ټرون لرونکي ته اجازه ورکوي چې په 11.1 ماده کې ذکر شوي فعالیتونه د جواز ساحه کې ترسره کړي، خو هغه ساحې پکې نه شاملېږي چې ټرون لرونکي د نافذه قانون له حکمونو سره سم ترې انصراف کړی وي.

6.4 ټرون لرونکی مني چې، د استخراج جواز ساحه به تر هغې اندازې نه پراخېږي، کوم چې د استخراجي فعالیتونو لپاره په قانع کوونکې توګه اړینه بلل کېږي.

دویمه برخه: د پلانونو تسلیمول او منظوري

7 عمومي پلانونه

وړاندیز شوي پلانونه

7.1 ټرون لرونکی دا مني چې:

7.1.1 ټرون لرونکي ته د دغه ټرون ورکړه د پېشنهادي پلانونو د هغو نسخو پر بنسټ ترسره شوی، چې د داوطلبۍ اسناد هم پکې شامل دي؛ او

7.1.2 د پېشنهادي پلانونو هغه نسخې چې د منظورۍ لپاره وړاندې شوې دي، باید د پېشنهادي پلانونو هغو نسخو سره ورته وي چې د داوطلبۍ اسناد پکې شامل دي او یوازې په هغه بڼه د بیاکتنې تابع دي چې د اړینو تعدیلاتو مستلزم وي او د تاییدوونکې یا باصلاحیته مرجع نظریات په پام کې ونیسي.

022

منظور شوي اړین پلانونه

7.2 ټرون لرونکی مني چې د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز د یو شرط په توګه په ساحه کې د کیندنې د کار تر پیل مخکې، باید د هر پېشنهادي پلان لپاره له اړونده صلاحیت لرونکې مرجع څخه منظوري ترلاسه کړي (البته دا په هغه صورت کې چې د اکتشافي یا استخراجي جواز تر صدور مخکې، پلان د باصلاحیته مرجع له خوا نه وي منظور شوی).

منظور شوي پلانونو ته عامه لاسرسی

7.3 ټرون لرونکی مني چې منظور شوي پلانونه به د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم د عامه لاسرسي وړ وي.

8 د پلانونو منظوري

د باصلاحیته مرجع له خوا ارزونه او منظوري

8.1 که چېرې:

8.1.1 د اکتشافي جواز په صورت کې، د داوطلبۍ پروسې په جریان کې د تړون لرونکي لخوا وړاندې شوی پلان د انفاذ له نیټې څخه مخکې د اړونده با صلاحیته مرجع لخوا منظور شوی نه وي؛ یا

8.1.2 د استخراجي جواز په صورت کې، د استخراج وړاندې شوی پلان چې د تړون لرونکي له خوا د کانونو نافذه قانون پر اساس وړاندې شوی وي او د استخراجي جواز تر ورکړې مخکې د اړونده باصلاحیته مرجع له لوري نه وي منظور شوی،

امارت ژمنه کوي چې د انفاذ یا د استخراجي جواز تر ورکړې وروسته تر کوم حده چې عملي وي لاندې اقدامات ترسره کوي:

8.1.3 اړونده باصلاحیته مرجع د کانونو نافذه تقنیني اسنادو له مخې د پېشنهادي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او

8.1.4 که چېرې منظورووونکې مرجع:

8.1.4.1 د کانونو نافذه قانون مطابق نوموړی وړاندې شوی پلان منظور کړي، نو نوموړې مرجع باید تړون لرونکي ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي (له هغو شرایطو سره یو ځای چې د پلان د منظورۍ لپاره وضع شوي وي)؛ یا

8.1.4.2 د کانونو نافذه قانون مطابق نوموړی وړاندې شوی پلان تعدیل ته اړتیا لري او یا د نوموړي وړاندې شوي پلان په اړه خپل نظر وړاندې کوي، نو دغه منظورووونکې مرجع باید تړون لرونکي ته په لیکلي بڼه د پلان تعدیل او یا نظر څخه خبر ورکړي (البته که چېرې د تطبیق وړ وي).

د منظورووونکې مرجع له خوا د تعدیلاتو غوښتنه

8.2 که چېرې منظورووونکې مرجع د 8.1.4.2 مادې پر اساس تړون لرونکي ته خبرتیا لېږي، نو:

8.2.1 تړون لرونکی باید پر وړاندې شوي پلان بیا کتنه وکړي ترڅو اړین تعدیلات په پلان کې شامل کړي او هم هغه نظریات په پام کې ونیسي چې د تائیدووونکې مرجع له خوا وړاندې شوې دي؛

8.2.2 تړون لرونکي باید وړاندې شوی پلان (د 8.2.1 مادې پر اساس د پلان د بیاکتل شوې نسخې په شمول) د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شونې وي، وزارت ته تسلیم کړي؛

8.2.3 د 8.2.2 مادې پر اساس، د وړاندې شوي پلان له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شونې وي، امارت ژمنه کوي چې منظورووونکې مرجع به وړاندې شوی پلان بیا ارزوي او د 8.1.3 او 8.1.4 مادو د پراونو مطابق به تړون لرونکي ته خبر ورکوي؛ او

8.2.4 هغه پراوونه چې په 8.2.1 او 8.2.3 مادو کې ورته اشاره شوې، تر هغې به تکرارېږي ترڅو چې منظورووونکې مرجع د کانونو نافذه قانون پر اساس اړونده پلان منظور کړي.

9 د منظور شوېو پلانونو عوض کول

د منظورووونکې مقام له خوا ارزونه او منظوري

9.1 امارت ژمنه کوي چې د وړاندې شوي پلان له ترلاسه کولو وروسته څومره چې ژر عملي وي:

9.1.1 اړونده منظورونکې مقام باید وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو مطابق و ارزوي؛ او

9.1.2 که چېرې نوموړې منظوروونکې مقام:

9.1.2.1 وړاندې شوی پلان د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو مطابق منظوروي، باید سملاسي تړون لرونکي ته د منظوری او د منظوری د نویو شرایطو د جزییاتو په اړه په لیکلې بڼه خبر ورکړي؛ یا

9.1.2.2 که په وړاندې شوي پلان کې د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو پر اساس تعدیلاتو ته اړتیا وي یا هم د یاد پلان په اړه نظر وړاندې شوی وي، منظوروونکې مقام به د تعدیلاتو یا نظر په اړه تړون لرونکي ته سملاسي خبر ورکوي (البته که د تطبیق وړ وي).

هغه تعدیلات چې منظوروونکې مقام یې غوښتنه کوي

9.2 که چېرې د یوې منظوروونکې مرجع له خوا د 9.1.2.2 مادې له مخې تړون لرونکي ته خبرتیا لېږل کېږي، نو په دې صورت کې به 8.2.1 او 8.2.4 مادې له لازمو تغیراتو سره د تطبیق وړ وي.

درېیمه برخه: په جواز کې ژمنه شوي حقوق

10 د اکتشاف جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

10.1 تړون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته د اکتشاف جواز تړون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د اکتشاف جواز، ددې تړون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د نمونو راټولولو د مالکیت حق

10.2 د 10.3مادې په پام کې نیولو سره:

10.2.1 تړون لرونکی مکلف دی چې ټولې منرالي نمونې او برمه کاري (Core Drilling) د جیولوجیکي سروې لپاره چمتو کړي او همدارنګه د کانونو نافذه قانون له مخې د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف او فسخ څخه وروسته ټول اکتشافي معلومات وزارت ته سپاري؛ او

10.2.2 د اکتشافي جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف یا فسخ وروسته د ټولو منرالي نمونو، برمه کاری او هم د اکتشافي معلوماتو د مالکیت حق له تړون لرونکي څخه امارت ته انتقالېږي.

10.3 د دې تړون پر 10.2 مادې او د کانونو نافذه قانون سربېره:

10.3.1 تړون لرونکی اړ نه دی، چې د جیولوجیکي سروې لپاره د منرالونو نمونې، د برمه کاری یا اکتشاف معلومات چمتو کړي؛ او

10.3.2 امارت به د کانونو د نمونو، د برمه کاری یا اکتشافي معلوماتو د مالکیت ترلاسه کولو حق نه لري،

خو په دې شرط چې دا ډول منرالي نمونې، د برمه کاری معلومات یا اکتشافي معلومات د جواز د ساحې په یوې برخې پورې چې د استخراج د جواز په ورکولو کې لغوه کېږي، اړه ولري، لکه څرنګه چې 6.2.2 ماده کې ورته اشاره شوې ده.

11 د استخراج په جواز کې ژمنه شوي حقوق

مجاز فعالیتونه

11.1 ټرون لرونکی مني چې د جواز له ترلاسه کولو وروسته، د استخراج جواز ټرون لرونکي ته اجازه ورکوي چې د استخراج جواز، ددې ټرون او د کانونو نافذه قانون له شرطونو سره سم د جواز په ساحه کې اړونده فعالیتونه ترسره کړي.

د منرالونو د مالکیت حق

11.2 د 11.4 مادې په رعایت، د منرالونو د نوعیت په تفکیک سره ټول هغه منرالونه چې د استخراج د جواز او د دې ټرون د شرطونو مطابق را ایستل کېږي په هیواد کې دننه د بشپړ پروسس او د امارت د وندې ورکولو څخه وروسته د دغه ټرون مطابق د ټرون لرونکي ملکیت ګڼل کېږي.

11.3 ټرون لرونکی مکلف دی چې ټولې منرالي نمونې او برمه کاري د جیولوجیکي سروې لپاره چمتو کړي او همدارنګه د استخراجي جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف او فسخ څخه وروسته ټول استخراجي معلومات وزارت ته وسپاري.

11.4 د استخراجي جواز د مودې تر پای ته رسېدو، انصراف یا فسخ وروسته، د ټولو منرالي نمونو او برمه کاری د مالکیت حق له ټرون لرونکي څخه امارت ته انتقالېږي.

څلورمه برخه: د جواز شرطونه

12 د اکتشافي جواز شرطونه

شرطونه

12.1 ټرون لرونکی د اکتشافي جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

12.1.1 د کانونو نافذه قانون؛

12.1.2 د دغه ټرون د لومړي جدول په دویمه برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره هغه اضافي شرطونه چې ټرون لرونکی یې باید رعایت کړي).

025

د اکتشاف د منظور شوي پروګرام تعدیل

12.2 ټرون لرونکی ښایي وزارت ته د اکتشاف د نوي تعدیل شوي پېشنهادي پروګرام په وړاندې کولو سره په منظور شوي اکتشافي پروګرام کې د تعدیل یا بدلون غوښتنه وکړي.

12.3 ټرون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، وزارت ښایي د کانونو د تخنیکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسیون تر منظورۍ مخکې د بدلون هغه غوښتنه چې د دې ټرون د 12.2 مادې پر اساس ترسره شوې ده، تایید یا رد کړي.

12.4 امارت ژمنه کوي چې وزارت به د وړاندیز شوي بدلون د رد یا تایید په اړه سملاسي ټرون لرونکي ته په لیکلې بڼه خبر ورکوي.

د منظور شوي اکتشافي پروګرام خپرول

12.5 تړون لرونکی مني چې د منظور شوي اکتشافي پروګرام یوه کاپي د کانونو نافذه قانون د حکمونو مطابق د عامه لاسرسي وړ وي.

13 د ګټې اخیستنې جواز شرطونه

شرطونه

13.1 تړون لرونکی د ګټې اخیستنې جواز د شرطونو او همدارنګه د هغو شرطونو پر رعایت کولو باندې مکلف دی چې لاندې ذکر شوي:

13.1.1 د کانونو نافذه قانون؛ او

13.1.2 د دغه تړون د دویم جدول په لومړۍ برخه کې ذکر شوي شرطونه (د کانونو نافذه قانون مقاصدو ته په پام سره نور هغه اضافي شرطونه چې تړون لرونکی یې باید رعایت کړي)، د کان کیندنې د اړوندو هغو شرایطو په ګډون چې د اقتصادي کمیسیون له لوري د جواز تر صدور وروسته وضع کېږي.

پنځمه برخه: مالي موضوعات

14 د ځمکې د سطحې کرایه

14.1 دې ته له پام پرته چې د ځمکې سطحې کرایه امارت، مالک او یا هم د جواز د ساحې د یوې برخې مستاجر ته تادیه کېږي، تړون لرونکی باید د هر مالي کال په پیل کې امارت ته د ځمکې د سطحې کرایه په لاندې توګه تادیه کړي:

14.1.1 د اکتشاف مرحلې په لومړۍ دوره کې 375 افغانی في هکتار؛

14.1.2 د اکتشاف مرحلې په دوهمه دوره کې 750 افغانی في هکتار؛

14.1.3 د اکتشاف مرحلې په دریمه دوره کې 1125 افغانی في هکتار؛

14.1.4 د ګټې اخیستنې په مرحله کې 1875 افغانی في هکتار.

026

14.2 تړون لرونکی مني، که د جواز د ساحې د یوې برخې د ځمکې د سطحې کرایه د ځمکې مالک یا مستاجر ته د تادیې وړ وي، اړوند مقدار به د تړون لرونکي په وسیله وزارت ته تادیه کېږي (څرنګه چې په 14.1 ماده کې ذکر شوې) او بیا به د وزارت له خوا د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم د ځمکې مالک ته سپارل کیږي. په داسې حال کې چې ملکیت یا شرعي تصرف یې ثابت شوی وي.

15 فیسونه

15.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم وزارت ته ټول اړین فیسونه تادیه کړي.

16 حق الامتیاز (رویالتي)

د حق الامتیاز مکلفیتونه

16.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د (ډبرو سکرو) د قرارداد له مخې (۱۰۰۰) یو زر افغانی في تن کې د رویالتي حق په توګه امارت ته ورکړي.

د خپلواک کارپوه لګښتونه

16.2 ټرون لرونکی مني چې:

16.2.1 له نافذه تقنيني اسنادو د احکامو سره سم د خپلواک متخصص د ټولو فيسونو او لګښتونو د ورکړې مسئوليت لري؛

16.2.2 له نافذه تقنيني اسنادو د احکامو سره سم وزارت ممکن دا غوښتنه وکړي چې:

16.2.2.1 ټرون لرونکی د خپلواک کارپوه فيسونه او لګښتونه مستقيم هماغه خپلواک کارپوه ته ورکړي؛ يا

16.2.2.2 ټرون لرونکی د خپلواک کارپوه ټول هغه فيسونه او لګښتونه چې د وزارت لخوا ورکړل شوي، د اړوندو رسيدونو د کاپي په ترلاسه کولو سره بېرته وزارت ته تاديه کړي.

16.3 که چېرې وزارت د نافذه تقنيني اسنادو د احکامو سره سم يو خپلواک کارپوه استخدام کړي، نو:

16.3.1 وزارت کولای شي چې د خپلواک کارپوه تر استخدام وروسته د يوې ليکلې خبرتيا له لارې له ټرون لرونکي څخه غوښتنه وکړي چې د خپلواک کارپوه د فيسونو او لګښتونو مجموعي مقدار پيسې وزارت ته تاديه کړي (څرنګه چې د خپلواک کارپوه د استخدام په شرايطو کې او يا هم په بل ډول د وزارت له خوا مشخص شوي وي)؛ او

16.3.2 که چېرې وزارت د 16.3.1 مادې مطابق ټرون لرونکي ته خبرتيا ولېږي، نو:

16.3.2.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې د خبرتيا له نېټې څخه وروسته د 15 کاري ورځو په جريان کې وزارت ته په خبرتيا کې تعين شوې مقدار پيسې ورکړي؛

16.3.2.2 د ټرون لرونکي له خوا په 16.3.2.1 ماده کې د ذکر شويو مکلفيتونو رعايت ته په پام سره، تر هغې چې ټرون لرونکی د 16.3.2.1 مادې پر اساس د خپلواک کارپوه فيسونه او لګښتونه تاديه کوي، وزارت مکلف دی چې د خپلواک کارپوه د استخدام د شرايطو پر اساس د ياد کارپوه ټول فيسونه او لګښتونه تاديه کړي؛ او

16.3.2.3 که چېرې د خپلواک کارپوه ټول فيسونه او لګښتونه:

16.3.2.3.1 د 16.3.2.1 مادې مطابق د ټرون لرونکي لخوا له تاديه شوي مقدار څخه ډير وي، نو ټرون لرونکی د نافذه تقنيني اسنادو د احکامو له مخې د دغو فيسونو او لګښتونو د پاتې برخې مبلغ د تادیې مسؤل دی؛ يا

16.3.2.3.2 که چېرې د 16.3.2.1 مادې مطابق د ټرون لرونکي لخوا له تاديه شوي مقدار څخه کم وي، نو امارت ځمنه کوي چې وزارت به د خپلواک کارپوه د فيسونو او لګښتونو د نهايي بېل له ترلاسه کولو وروسته څومره چې ژر عملي وي. پاتې ياد مبلغ بېرته ټرون لرونکي ته تاديه کوي.

027

17 مالیات

مالیات په عمومي دول

17.1 د 17.2 مادې حکم ته په پام سره، ټرون لرونکی او د هغه ټول استازي مکلف دي چې له نافذه قوانينو سره سم خپل ټول مالیات او محصولات تاديه کړي.

معافيتونه

17.2 د ټرون اړخونه مني چې، د کانونو نافذه قانون سره سم ټرون لرونکی له دې کبله د ځمکې د مالیې پر ورکولو مکلف نه دی چې جواز لري.

د استخراجي صنایعو پر شرایط برابر مالیه ورکوونکی

17.3 تړون لرونکی د استخراجي جواز له ترلاسه کولو سره سم، د مالیاتي نافذه قوانینو پر اساس د استخراجي صنایعو واجد شرایط مالیه ورکوونکی ګڼل کېږي.

د مالیاتي فورمونو ترتیب او تسلیمول

17.4 تړون لرونکی مکلف دی چې خپله بیلانس پاڼه او د هر کال نور مالي راپورونه د مالیاتو نافذه قانون او د محاسبې د معیارونو مطابق ترتیب کړي.

17.5 څومره ژر چې شونې وي، د تړون لرونکي له خوا د هر مالي کال لپاره د مالي راپورونو له چمتو کولو وروسته، چې دغه راپورونه باید د راتلونکي مالي کال تر پیل وروسته تر 3 میاشتو پورې د زیاتې مودې لپاره و نه ځنډېږي، تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې پانګونې راپور وزارت ته وسپاري.

17.6 د هر کال مالي راپورونه باید له لاندې اسنادو سره مل وي:

17.6.1 له ټولو دخیلو اړخونو سره د تړون لرونکي د ترسره شویو معاملو لېست، چې ټول مالي حسابونه پکې منعکس شوي وي او په هره معامله کې لاندې موضوعات په ګوته کړي:

17.6.1.1 دخیل لوري؛

17.6.1.2 د معاملې اندازه؛

17.6.1.3 د معاملې موضوع؛ او

17.6.1.4 دا چې آیا معامله د تړون لرونکي او د معاملې د مقابل لوري تر منځ د بیې د کوم تړون پر اساس رامنځته شوې ده که نه؛ او

17.6.2 یو تاییدي سند چې د تړون لرونکي د مالي مسئول (یا بل صلاحیت لرونکي مقام) په وسیله لاسلیک شوی وي او دا تایید کړي چې د نوموړي کال په جریان کې:

17.6.2.1 تړون لرونکي د دغه تړون او د مالیاتو احکام رعایت کړي دي؛

17.6.2.2 د هغو توکو یا خدماتو په اړه چې د تړون لرونکي او د معاملې د یو اړخ ترمنځ د بیې د کوم تړون پر اساس پرې موافقه شوې وي. د هماغه کال په جریان کې د تړون لرونکي شوي تادیات د بیې د تړون د شرایطو پر اساس محاسبه شوي دي؛ او

028

17.6.2.3 هغه توکي یا خدمات چې د تړون لرونکي او د مقابل لوري تر منځ په معامله کې پلورل شوي یا چمتو شوي وي او دغه معامله د بیې د کوم تړون پر اساس نه وي ترسره شوي، په هماغه اړونده موده کې د یادو توکو یا خدماتو قیمتونه د مالیاتو د حکمونو پر اساس محاسبه شوې وي.

17.7 تړون لرونکی مکلف دی چې د هغه او مقابل لوري ترمنځ د هرې معاملې اسناد له ځان سره وساتي. کوم چې یاد اسناد باید د معاملې د بیې او د مالیاتو د قانون د رعایت په اړه شواهدو په توګه کار ورکړي.

موضعي مالیه

17.8 تړون لرونکی مکلف دي چې پر عایداتو د مالیاتو نافذه قانون او نور هغه نافذه تقنیني سندونه رعایت کړي چې تړون لرونکی او یا هم بل شخص (که هغه د افغانستان تبعه وي یا هم دلته مقیم وي) او نور هغه فزیکي اشخاص یا اداري، تړون لرونکی یا د هغه اړونده فرعي قراردادیان چې یاد اشخاص استخدام کړي وي، د تادیاتو په بدل کې د مالیاتو پر ورکړې مکلف ګرځوي.

18 ګمرکي محصولات

د تړون لرونکي حقونه

18.1 د دې تړون 18.2 او 18.3 مادې په پام کې نیولو سره چې پربنسټ یې تړون لرونکی د خپلو تعهداتو په سرته رسولو باندې مکلف دی، تړون لرونکی او د هغه استازي کولای شي چې:

18.1.1 ټول هغه توکي، مواد، تېل او وسایل چې ښایي د منرالي فعالیتونو لپاره ورته اړتیا ولري، افغانستان ته وارد کړي؛ او

18.1.2 د 33 مادې په رعایت سره، د (ډبرو سکرو) محصول صادر کړي.

د تړون لرونکي مکلفیتونه

18.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعالیتونو لپاره د توکو د وارداتو او صادراتو په برخه کې د ګمرکونو نافذه قانون رعایت کړي.

18.3 د 18.2 بند له محدودولو پرته، تړون لرونکی باید ګمرکي تعرفې، مالیات، خسارې او نور ورته لګښتونه چې د اړوند قانون په وسیله د توکو د صادراتو او وارداتو په برخه کې (د تولید په ګډون) وضع کېږي، تادیه کړي.

د امارت مکلفیتونه

18.4 د تړون لرونکي له خوا د دې تړون (د شک د مخنیوي لپاره د تړون د 33 مادې په شمول) او د ټولو نافذه قوانینو او حکمونو په رعایت سره، امارت ژمنه کوي چې اړونده اداري د تړون لرونکي له خوا د وارداتو او صادراتو په برخه کې د اداري، تصفیه او تصدیق اړونده چارو د تسریع په برخه کې همکاري کوي.

029

19 امارت ته تادیات

د تادیاتو بڼه

19.1 د تړون لرونکي له خوا هر ډول تادیات چې د دې تړون، د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو پر بنسټ امارت ته ترسره کېږي، تړون لرونکی مکلف دی چې دغه ډول تادیات په افغانیو د امارت واحد حساب ته وسپاري.

کسر

19.2 تړون لرونکی مکلف دی چې ددې تړون او د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو پر اساس خپل ټول تادیات امارت ته په داسې بڼه ترسره کړي چې له یاد مبلغ څخه په مالیاتو یا نورو مصارفو کې کسر نه کړي، مګر دا چې دغه ډول کسر کول د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو پربنسټ جواز ولري.

په تادياتو کې پاتې راتلل

19.3 که چېرې تړون لرونکی پر خپل وخت د ځمکې د سطحې د کرايې، فيسونو، رويالټي يا نورو هغو مالي تعهداتو چې په تړون کې راغلي دي، په تاديه کولو کې پاتې راشي، نا تاديه شوی مبلغ پور بلل کېږي او تړون لرونکی امارت ته د هغه پر ورکړې مکلف دی.

معاوضه

19.4 امارت کولای شي د ځمکې د سطحې د کرايې، د فيس، رويالټي يا ددې تړون، د کانونو نافذه تقنيني اسنادو د احکامو پربنسټ له بل مدرک څخه پاتې تاديات چې تړون لرونکي پر خپل وخت امارت ته نه وي تاديه کړي، په هغو پيسو کې معاوضه کړي چې امارت د ددې تړون، پربنسټ تړون لرونکي ته يې پر ورکړې مکلف دی، خو په دې شرط چې د ددې تړون د 19.5 مادې پربنسټ دغه معاوضه به پور نه ګڼل کېږي او د تړون لرونکي له خوا به د تاديې وړ نه وي.

19.5 د شک د مخنيوي لپاره، هغه مقدار تاديات چې ددې تړون د 19.4 مادې پربنسټ د امارت له خوا معاوضه کېږي، پور نه ګڼل کېږي او د تړون لرونکي له خوا به د تاديې وړ نه وي.

20 د بهرني پولي واحد (کرنسي) تاديه او موجوديت

بانکي حسابونه

20.1 تړون لرونکی کولای شي بانکي حسابونه پرانيزي او په هغه کې پيسې وساتي:

20.1.1 د افغانستان په قلمرو کې په افغانۍ يا ډالرو؛ او

20.1.2 له افغانستان څخه بهر په بهرنۍ کرنسي.

د بهرنيو اسعارو تبادله

20.2 د ددې تړون پربنسټ هر ډول تاديات بايد پر ډالر يا افغانۍ وي.

20.3 که چېرې په تړون کې کوم تاديات پر ډالرو ښودل شوي وي، او پر افغانۍ ترسره کېږي، نو تاديه کېدونکې مقدار پيسې به د ورځې د تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.

20.4 که چېرې په تړون کې کوم تاديات پر افغانۍ ښودل شوي وي او پر ډالرو ترسره کېږي، نو تاديه کېدونکې مقدار پيسې به د تادياتو په ورځ د ورځې د تبادلې د نرخ مطابق حسابېږي.

واردات او د پيسو حواله

20.5 د تبادلې په برخه کې د هر ډول عمومي کنټرولي اقداماتو په رعايت سره، چې په يوه محدوده زماني موده کې په ناپېلې توګه د بېرنۍ مالي حالت په صورت کې وضع کېږي:

20.5.1 تړون لرونکی ممکن:

20.5.1.1 پيسې ترلاسه کړي، و يې ساتي، تبادله يې کړي هغه په داسې بڼه مصرف کړي چې خپګه يې اختيار لري؛ او

20.5.1.2 د 20.5.1.1 مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی ښايي په آزاد ډول:

20.5.1.2.1 د پروژې د ترسره کولو لپاره ټولې اړینې پیسې افغانستان ته واردې کړي؛ او

20.5.1.2.2 له افغانستان څخه بهر پیسې حواله کړي، افغانستان ته یې حواله کړي او یا ټولې مصرف کړي (د ټولو عوایدو په شمول چې په افغانستان کې یې له پلور، تبادلې او د محصولاتو د صادرولو څخه ترلاسه شوي)؛ او

20.5.2 ټولې حوالې او تادیات چې د ټرون لرونکي له خوا له هېواد څخه بهر او له بهر څخه هېواد ته ترسره کېږي، له هر ډول مستقیمو او غیر مستقیمو جریمو یا محدودیتونو څخه آزاد وي.

21 مالي راپور ورکونه او محاسبه

مالي راپور ورکونه

21.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې د مالي راپور ورکونې او تصدیق هغه شرایط چې د نافذه قوانینو پر اساس په افغانستان کې پر بهرنیو شرکتونو د تطبیق وړ دي، رعایت کړي.

محاسبه

21.2 د دغه ټرون پر اساس، د ټرون لرونکي ټول محاسبات باید پر افغانیو باندې ثبت شي.

شپږمه برخه: نور حقوق او مکلفیتونه

22. د منرالي فعالیتونو عمومي کړندود

22.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې، ټول منرالي فعالیتونه په پوره دقت سره ترسره کړي (همدارنګه د شک د مخنیوي لپاره، ټرون لرونکی مکلف دی چې د غوره هڅو په کارونې سره د امارت هر ډول ملکیت یا هم د جواز په ساحه کې د درېیم شخص هر ډول ملکیت ته له زیان رسولو څخه ډډه وکړي).

23. ضمني منرالونه

23.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې په جواز کې له مشخص شوي اصلي منرال پرته که د جواز په ساحه کې کوم بل ضمني منرال پیدا شي، د 48 ساعتونو په موده کې به وزارت ته په رسمي توګه خبر ورکوي.

23.2 د ضمني منرالونو د پیدا کیدو په صورت کې وزارت حق لري چې په اړه یې لازمه پریکړه وکړي.

24. بیمه (تکافل)

24.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې د اسلامي شریعت او نافذه قوانینو له حکمونو سره سم:

24.1.1 د ټرون په موده کې اړینه بیمه تخصیص او اجرا کړي؛

24.1.2 له هغو اعمالو څخه دې ډډه وکړي چې ښایي د اړتیا وړ بیمې د بې ګټې کېدو، زیانمنېدو یا ابطال سبب کېږي؛ او

24.1.3 وزارت ته به د لاندې مواردو په صورت کې فورا خبر ورکوي:

24.1.3.1 هر هغه عمل چې د اړتیا وړ بیمه بې ګټې، زیانمنه او ابطالوي؛ یا

24.1.3.2 هره هغه ادعا چې د منرالي فعالیتونو د کړندود په تړاو د اړتیا وړ بیمې پر اساس شوې وي.

د ټرون لرونکي مکلفیتونه

24.2 ټرون لرونکی مکلف دی چې:

24.2.1 د ځایي ټولنو حقوق، دودونه او عنعنات وپېژني او درناوی یې وکړي؛

24.2.2 ډاډ به ورکوي چې د دوی عملیاتي پالیسي ګانې او لارښوونې د بشري حقوقو په برخه کې د دوی مسئولیتونه منعکس کولای شي، د هغه مسئولیت په شمول چې د منرالي فعالیتونو څخه د راولاړېدونکي بشري حقونو د هر منفي اغېز مخنیوی کوي؛ او

24.2.3 څومره ژر چې شونې وي، د منرالي فعالیتونو څخه د را ولاړېدونکو بشري حقونو د منفي اغېزو مخنیوی کوي، د لاندې مواردو په شمول:

24.2.3.1 د منفي اغېزو قربانیانو ته د خسارې جبران یا د منفي اغېزو قربانیانو ته بله بدیله لاره وړاندې کول؛

24.2.3.2 د منفي اغېزو د علت له منځه وړل یا بدلول، ترڅو د ورته نورو منفي اغېزو سبب نه شي؛ او

24.2.3.3 د عملیاتي پالیسیو او لارښودونو بیاکتنه تر څو د دې ډول پېښو د بیا رامنځته کېدو چې د منفي اغېزو سبب کېږي، مخنیوی وشي؛ او

24.2.3.4 نور ورته اعمال چې ښایي په راتلونکي کې د ورته منفي اغېزو د مخنیوي لپاره اړین وګڼل شي.

24.2.4 بې له هغو نورو تعهداتو چې ټرون لرونکي په دې ټرون کې کړي دي، ټرون لرونکی د ټولو هغو تعهداتو په ترسره کولو باندې مکلف دی چې په منظور شویو اکتشافي یا استخراجي پلانونو کې یې کړي دي.

25 چاپېریال ساتنه

عمومي مکلفیتونه

25.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې د چاپېریال ساتنې اړونده ټول نافذه قوانین رعایت کړي او په دې برخه کې هغه ژمنې چې له وزارت سره یې کړي دي، په بشپړ ډول اجرا کړي.

25.2 ټرون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم د اکتشاف په مرحله کې د چاپېریال ساتنې په برخه کې لږ تر لږه (۵،۰۰۰) پنځه زره آمریکایی دالر ولګوي.

25.3 ټرون لرونکی مکلف دی چې په پروپوزل کې د خپلې ژمنې سره سم په کلني ډول (۲،۸۰۰) دوه زره او اته سوه امریکایی دالر د استخراج په مرحله کې د چاپېریال ساتنې په برخه کې په مصرف ورسوي.

د چاپېریال ساتنې مدیریت پلان رعایت

25.4 ټرون لرونکی منې چې دا د اکتشافي جواز او د اکتشاف اړوند د هر جواز یو شرط دی چې ټرون لرونکی به هغه تعهدات پر ځای کوي چې د چاپېریال ساتنې د مدیریت په منظور شوی پلان کې شامل دی، د استخراجي جواز ترلاسه کولو په صورت کې ټرون لرونکی مکلف دی چې د چاپېریال ساتنې منظور شوي پلان پربنسټ شوي تعهدات پر ځای کړي.

د چاپېريال ساتنې اجازه ليک

25.5 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج يا د بل هر جواز يو شرط دی چې تړون لرونکی به لاندې کارونه ترسره کوي:

25.5.1 د جواز له مخې په ساحه کې د کار تر پيل مخکې د چاپېريال ساتنې د اجازه ليک ترلاسه کول؛ او

25.5.2 د هغو نورو شرطونو رعايت چې د چاپېريال ساتنې اجازه ليک کې ذکر شوې دي.

26 کارګران

26.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د کار اړوند د اسلامي امارت ټول نافذه قوانين رعايت کړي.

27 روغتيا او خوندیتوب

عمومي مکلفيتونه

27.1 تړون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعاليتونو کې د بوخت پرسونل د روغتيا او خوندیتوب په تړاو د اسلامي امارت اړونده نافذه قوانين او په پروپوزل کې کړې ژمنې رعايت کړي.

27.2 تړون لرونکی مکلف دی چې په پروپوزل کې د خپلې ژمنې سره سم (۵،۰۰۰) پنځه زره امريکايی دالر د اکتشاف په مرحله کې د روغتيا او خوندیتوب په برخه کې په مصرف ورسوي.

27.3 تړون لرونکی مکلف دی چې په پروپوزل کې د خپلې ژمنې سره سم په کلني ډول (۳،۳۰۰) دری زره او دری سوه امريکايی دالر د استخراج په مرحله کې د روغتيا او خوندیتوب په برخه کې په مصرف ورسوي.

د روغتيا او خوندیتوب پلان رعايت

27.4 تړون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراج جواز يو شرط دی چې تړون لرونکی به ټول هغه تعهدات چې د روغتيا او خوندیتوب په منظور شوي پلان کې ذکر شوي دي، رعايت کوي.

28 داخلي امنيت

د داخلي امنيت د منظور شوي پلان رعايت

033

28.1 تړون لرونکي مني چې د اکتشافي يا استخراجي جواز په ساحه کې د کار تر پيل مخکې د داخلي امنيت پلان ترتيب او د منظوري لپاره اړونده څانګه ته ډاډ ورکړي.

28.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د خپلې ژمنې سره سم د اکتشاف په مرحله کې د پروژې د داخلي امنيت په برخه کې لږ تر لږه (۹،۰۰۰) نهه زره امريکايی دالر ولګوي.

28.3 تړون لرونکی مکلف دی چې په پروپوزل کې د خپلې ژمنې سره سم په کلني ډول (۸۰۰۰) اته زره امريکايي دالر په استخراج په مرحله کې د داخلي امنيت په برخه کې په مصرف ورسوي.

28.4 تړون لرونکی مکلف دی چې:

28.4.1 د داخلي امنیت منظور شوی پلان په خپل لګښت پلی کړي؛

28.4.2 ټول هغه تعهدات او شرایط چې د داخلي امنیت منظور شوي پلان کې درج شوي، رعایت کړي؛ او

28.4.3 تر کومه حده چې د داخلي امنیت منظور شوی پلان او اړونده نافذه قوانین د هغې ایجاب کوي؛ نو:

28.4.3.1 ټرون لرونکی کولای شي چې د کورني امنیت منظور شوي داخلي پلان سره سم د امنیتي پرسونل د استخدام په برخه کې د عامه ساتنې تصدي (APPF) سره ټرون وکړي؛

28.4.3.2 د عامه ساتنې تصدی د امنیتي خدماتو ټول لګښتونه په خپله ټرون لرونکی ادا کړي.

د مسؤلیت حدود

28.5 په دې ټرون کې له ذکر شویو مواردو سربېره، ټرون لرونکی د دې ټرون له مخې د عامه ساتنې تصدي د هېڅ هغه عمل چې د داخلي امنیت منظور شوي پلان یا هم د کوم بل اصل څخه سرغړونه وي، مسئولیت نه لري.

د امنیتي خطر ارزونه

28.6 ټرون لرونکی مکلف دی چې څومره ژر چې شونې وي، د اکتشافي جواز تر انفاذ وروسته د جواز ساحې د امنیتي خطرونو د ارزونې لپاره پر شرایطو برابر ثالث شخص استخدام کړي او د امنیتي خطرونو په ارزونه کې باید د لاندې مواردو جامع ارزونه شامل وي:

28.6.1 امنیتي خطرونه، د تاوتریخوالي کچه، د شخړې تحلیل او د تجهیزاتو لېږد؛ او

28.6.2 د لاندې مواردو لپاره د امنیتي پرسونل شمېر اړین دی ترڅو:

28.6.2.1 د پروژې په موده کې، د جواز په ساحه کې امنیت وساتي؛ او

28.6.2.2 د ټول پرسونل چې استخدام شوی یا په بل ډول له پروژې سره په تړاو د ټرون لرونکي په استازیتوب یا د هغه له خوا ګومارل شوي وي، د امنیت ساتنه.

د داخلي امنیت پلان منظوري

28.7 ټرون لرونکی مکلف دی چې:

28.7.1 د 28.6 مادې سره سم د امنیتي خطر د ارزونې راپور چې د امنیتي خطر د ارزونې نتایجو جزییات پکې شامل وي، اړونده څانګه ته تسلیم کړي؛

28.7.2 د 28.6 مادې سره سم څومره ژر چې شونې وي، د امنیتي خطرونو د ارزونې تر بشپړېدو وروسته د داخلي امنیت پېشنهادي پلان چې د ټرون لرونکي له خوا له اړونده څانګه سره په مشوره د داوطلبی په جریان کې وړاندې شوی و، بیاکتنه کوي؛ او

28.7.3 د داخلي امنیت بیا کتل شوی پلان اړونده څانګه ته د منظورۍ لپاره وړاندې کړي.

28.8 امارت ژمنه کوي څومره ژر چې کېږي، د 28.7 مادې سره سم د داخلي امنیت پلان تر سپارلو وروسته به، د داخلي امنیت بیا کتل شوی پلان چې مربوطه مرجع ته د تایید لپاره د 28.7 مادې مطابق استول شوی وي، هر څومره ژر چې کېږي منظور کړي.

034

28.8.1 اړونده څانګه د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کوي؛ او

28.8.2 که چېرته اړونده څانګه:

28.8.2.1 د داخلي امنیت پلان منظوروي، نو د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سم ټرون لرونکي ته به په لیکلي ډول (سره د هغو شرطونو چې پر تایید وضع شوي) د منظورۍ په اړه خبرتیا ورکوي؛

28.8.2.2 د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم په وړاندې شوي پلان کې د تعدیلاتو غوښتنه کوي او یا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، اړونده څانګه باید ژر تر ژره په لیکلي ډول د دغه ډول تعدیلاتو یا نظر په اړه ټرون لرونکي ته خبر ورکړي.

28.9 که چېرې اړونده څانګه ټرون لرونکي ته د 28.8.2 مادې مطابق خبرتیا لېږي، نو:

28.9.1 ټرون لرونکی باید د داخلي امنیت وړاندې شوی پلان تعدیل کړي او د اړونده څانګه د نظر یا غوښتنې مطابق تعدیلات په کې ترسره کړي؛

28.9.2 ټرون لرونکي باید د داخلي امنیت پلان (په شمول د هغو تعدیلاتو چې په 28.8 ماده کې اشاره ورته شوې) د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته څومره ژر چې شونې وي، اړونده څانګه ته تسلیم کړي؛

28.9.3 د داخلي امنیت د وړاندې شوي پلان له تر لاسه کولو وروسته چې 28.9.2 مادې مطابق وزارت ته سپارل شوی، امارت ژمنه کوي چې اړونده څانګه به وړاندې شوی پلان ژر تر ژره بیا ارزوي او په دې اړه ټرون لرونکي ته د هغو پراونو مطابق چې په 28.8.2.1 او 28.8.2.2 ماده کې ذکر شوي، لیکلی خبر ورکوي؛ او

28.9.4 هغه پراوونه چې له 28.8 څخه تر 28.9 مادو کې ورته اشاره شوې، تر هغې مودې پورې به تکراربږي، تر څو چې اړونده څانګه د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم د داخلي امنیت اړوند وړاندې شوی پلان منظوروي.

د داخلي امنیت د منظور شوي پلان عوض کول

28.10 که چېرې د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو له مخې اړتیا ولیدل شي، ټرون لرونکی مکلف دی چې د داخلي امنیت منظور شوي پلان باندې بیا کتنه وکړي او هغه تازه کړي، د منظور شوي امنیتي پلان د عوض کولو لپاره به د داخلي امنیت نوی پېشنهادي پلان وړاندې کوي.

28.11 ټرون لرونکی مني چې د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم اړونده څانګه ته د داخلي امنیت د پېشنهادي پلان په وړاندې کولو سره، نوموړی ټرون لرونکی ممکن د داخلي امنیت د منظور شوي پلان د تعویض لپاره غوښتنه وکړي (که څه هم د پلان نوې تعدیل شوې بڼه 28.9 مادې مطابق وي یا هم په بل ډول).

28.12 امارت ژمنه کوي چې څومره ژر چې شونې وي، د 28.11 مادې سره سم د داخلي امنیت پېشنهادي پلان تر وړاندې کولو وروسته:

28.12.1 د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم د وړاندې شوي پلان ارزونه ترسره کړي؛ او

28.12.2 که چېرته اړونده څانګه:

28.12.2.1 د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم د داخلي امنیت پلان منظوروي، نو ټرون لرونکي ته به په لیکلي ډول (سره د هغو شرطونو چې پر تایید وضع شوي) د منظورۍ په اړه خبرتیا ورکوي.

035

28.12.2.2 د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو مطابق په وړاندې شوې پلان کې د تعدیلاتو غوښتنه کوي او یا د وړاندې شوي پلان په اړه نظر ورکوي، اړونده څانګه باید ژر تر ژره په لیکلي ډول د دغه ډول تعدیلاتو یا نظر په اړه ټرون لرونکي ته خبر ورکړي.

28.13 که چېرې اړونده څانګه ټرون لرونکي ته د 28.12.2 مادې مطابق خبرتیا لېږي، نو له 28.9 تر 28.12 مادې به د تطبیق وړ وي.

د داخلي امنیت د منظور شوي پلان خپرول

28.14 د شک د مخنیوي لپاره، د داخلي امنیت منظور شوی پلان به د وزارت له‌خوا په عام ډول د لاسرسي وړ نه وي.

29 د سیمه ییزو ګټو او د ټولنې د پراختیا پلان

عمومي مکلفیتونه

29.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې په منرالي فعالیتونو کې د سیمه ییزو ګټو او د ټولنې د پراختیا په اړه په پروپوزل کې کړې ژمنې پر ځای کړي.

د سیمه ییزې ګټې د پلان رعایت

29.2 ټرون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز او د استخراجي جواز یو شرط دی چې ټرون لرونکی د محلي ګټې منظور شوي پلان کې ذکر شویو تعهداتو پر عملي کولو او رعایت مکلف دی.

29.3 ټرون لرونکی د خپل پروپوزل له مخې مکلف دی چې د اکتشافي او بهربرداری په مرحلو کې د خپلې ژمنې د محلي ګټو د پلان د عملي کولو لپاره په ترتیب سره (۱۲،۴۰۰) دولس زره او څلور سوه آمریکایی دالر او په کلني ډول (۱۰،۰۰۰) لس زره آمریکایی دالر په مقدار پانګونه وکړی.

د ټولنې د پراختیا پېشنهادي پلان په اړه مشوره او د هغه ترتیبول

29.4 ټرون لرونکی مکلف دی چې د ټولنې د پراختیا پېشنهادي پلان تر وړاندې کولو مخکې د کانونو نافذه قانون سره سم له وزارت او ځایي ټولنې سره مشوره وکړي.

036

29.5 ټرون لرونکی مکلف دی چې د ټولنې د پراختیا وړاندې شوی پلان وزارت ته تسلیم کړي.

د ټولنې د پراختیا پلان رعایت

29.6 ټرون لرونکی مني چې دا د استخراج د هر جواز یو شرط دی چې ټرون لرونکی به د ټولنې د پراختیا منظور شوي پلان کې ذکر شوي تعهدات عملي کړي.

30 عامه کارونه

30.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې ټول هغه عامه کارونه چې د درېیم جدول په دویمه برخه کې ذکر شوي، په جدول کې له مهالوېش سره سم په خپل لګښت پلان کړي، انکشاف ورکړي او وېې رغوي.

30.2 د ټولو عامه کارونو مالکیت چې د دغه ټرون پر بنسټ د ټرون لرونکي له خوا رغول کېږي، تر جوړېدو وروسته يې مالکیت امارت ته انتقالېږي.

31 د زېربنا جوړول

عمومي مکلفیتونه

31.1 د 31.3 او 31.4 مادو په پام کې نیولو سره، ټرون لرونکی مکلف دی چې د منرالي فعالیتونو لپاره ټوله اړینه زېربنا ورغوي، د هغې زېربنا په شمول چې د درېیم جدول په لومړۍ برخه کې ذکر شوې ده.

31.2 ټرون لرونکی مکلف دی چې ټولې هغه زېربناوې چې د ټرون 31.1 مادې پر اساس اړین دي، پلان کړي، پراختیا ورکړي او ویې رغوي، خو د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره:

31.2.1 د هغو اجازه لیکونو پر اساس، چې له 31.4 مادې او نورو اړونده نافذه قوانینو سره سم ورکول کېږي؛ او

31.2.2 تر هغه بریده چې یاد عمل له 31.2.1 مادې، له منظور شوي اکتشافي پروګرام یا د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل سره مغایرت و نه لري.

له زېربنا څخه مشترکه استفاده

31.3 ټرون لرونکی مکلف دی څو ټوله زېربنا په داسې ډول پلان او ورغوي چې په لاندې توګه د استفادې وړ وي:

31.3.1 لکه څرنګه چې په دې ټرون او په کانونو نافذه قانون کې ذکر شوي، د نورو له خوا هم وکارول شي (د درېیم جواز لرونکي په شمول)؛ او

31.3.2 په کومه سیمه کې چې موقعیت لري، هلته د تلپاتې ټولنیزې او اقتصادي پراختیا سره مرسته وکړي.

31.4 د 31.1 مادې سربېره، ټرون لرونکی اړ نه دی چې په لاندې مواردو کې زېربنا جوړه کړي:

31.4.1 په هغه صورت کې چې وزارت د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم د موجوده زېربنا د کارونې یا په مشترکه توګه د یادې زېربنا د کارونې اجازه ورکړي؛ او

31.4.2 په هغه صورت کې چې ټرون لرونکی د زېربنا له مالک او یا ددې زېربنا له نورو شریکانو سره د منرالي فعالیتونو په مقصد د یادې زېربنا د کارونې په اړه موافقې ته رسېدلی وي.

037

د زېربنا د کارونې اجازه

31.5 ټرون لرونکی مني چې دا د اکتشافي جواز یا استخراجي جواز یو شرط دی چې د زېربنا د رغونې تر پیل مخکې باید د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم اجازه ترلاسه کړي.

د زېربنا مصادره

31.6 ټرون لرونکي مني، که چېرې وزارت تشخیص کړي چې د جواز په ساحه کې رغول شوې زېربنا له منرالي فعالیتونو پرته د عامه استفادې لپاره ده، وزارت کولای شي هر وخت، د جواز د مودې تر پای ته رسېدو، له جواز څخه تر انصراف یا د جواز تر فسخ کېدو مخکې، ټرون لرونکي ته خبر ورکړي چې د جواز مودې تر پای ته رسېدو، انصراف یا فسخ کېدو وروسته د زېربنا مالکیت امارت ته سپارل کېږي.

34.1.1 وزارت یا بلې اړونده اداري ته ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور اسناد چې د دغه تړون یا د نافذه قوانینو سره سم غوښتل کېږي، تسلیموي؛

34.1.2 دا ډاډ رامنځته کوي ټول هغه اسناد چې د تړون لرونکي له خوا یا د هغه په استازیتوب کومې اداري ته وړاندې کېږي، سم، بشپړ او صحیح دي او د کومې موضوع په اړه چې یاد اسناد چمتو شوي دي، ګمراه کوونکي نه دي؛

34.1.3 د 34.1.2 مادې له محدودولو پرته، تړون لرونکی یا د هغه استازی هغه معلوماتي مواد له هغو اسنادو څخه چې تړون لرونکی یا د هغه استازی یې کومې اداري ته سپاري، نه حذفوي او نه یې پټوي.

الزامي راپور ورکونه

34.2 تړون لرونکی مکلف دی چې:

34.2.1 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم د کال په پای کې وزارت ته تخنیکي راپور وړاندې کړي؛

34.2.2 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت او د چاپېریال ساتنې ملي اداري ته د چاپېریال ساتنې راپور وړاندې کړي؛

34.2.3 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د اکتشافي جواز په اړه د اکتشاف راپور وړاندې کړي؛

34.2.4 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم وزارت ته د استخراجي جواز په اړه د حق الامتیاز (رویالټي) راپور وړاندې کړي؛ او

34.2.5 د کانونو نافذه قانون کې له ذکر شوې مودې سره سم د استخراجي جواز په اړه د تفتیش شویو حسابونو راپور وړاندې کړي.

040

د راپورونو وړاندې کول

34.3 ټول راپورونه، سوابق، صورت حسابونه او نور سندونه چې وزارت یا د چاپېریال ساتنې ملي اداره یې غواړي، په هغه ډول باید وړاندې شي چې د کانونو نافذه قوانینو کې یې یادونه شوې ده.

35 د اسنادو ساتل

د اسنادو ساتنه په عمومي ډول

35.1 د 35 مادې د حکمونو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې ټول تخنیکي، مالي، تجارتي او نور اسناد (ریکارډونه) او حسابونه وساتي.

د منرالي فعالیتونو اسناد

35.2 تړون لرونکی مکلف دی چې د محاسبې د معیارونو مطابق د منرالي فعالیتونو په تړاو د حسابونو هر اړخیز، دقیق او تازه اسناد (اپډېټ ریکارډونه) وساتي، د لاندې مواردو په شمول:

35.2.1 هغه اسناد او حسابونه چې له لاندې مواردو سره تړاو ولري:

35.2.1.1 عواید او لګښتونه؛

35.2.1.2 د نهايي محصول توليدول؛ او

35.2.1.3 خرڅلاو يا د نهايي محصول کارول؛ او

35.2.2 د کان کيندنې ټول معلومات.

35.3 د 35.2 مادې په پام کې نيولو سره، اړتيا ده چې ټول حسابونه او اسناد په فزيکي ډول د افغانستان دننه وساتل شي.

35.4 ټرون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم ټول هغه اسناد چې:

35.4.1 د جواز مربوط دي د جواز د اعتبار د مودې له پای ته رسېدو، له انصراف يا فسخ څخه وروسته حداقل د لسو (10) کلونو لپاره وساتي؛ او

35.4.2 دغه ټرون د فسخې له نېټې څخه وروسته بايد د لسو (10) کلونو لپاره وساتل شي او 36 مادې له مخې به هر وخت د تفتيش لپاره په اړونده موده کې د لاسرسي وړ وي.

پولي واحد

35.5 ټول محاسبوي اسناد او سوابق به په 21.2 ماده کې د ذکر شوي پولي واحد له مخې ساتل کېږي.

36 تفتيش

د تفتيش مامورين

36.1 ټرون لرونکی مني چې:

36.1.1 وزارت به د کانونو نافذه قانون سره سم د جواز د هرې ساحې لپاره د تفتيش يو مامور ټاکي؛ او

36.1.2 د تفتيش مامورين کولای شي چې:

36.1.2.1 د جواز ساحه تفتيش کړي (د ټولو هغو منرالي فعاليتونو په شمول چې د جواز ساحه کې ترسره کېږي)؛

36.1.2.2 له يو کس څخه وغواړي چې اړين معلومات ورته برابر کړي؛ يا

36.1.2.3 له يو کس څخه وغواړي چې د يوې اړوندې موضوع په اړه پلټنو ته حاضر شي.

36.2 ټرون لرونکی مکلف دی او دا ډاډ بايد رامنځته کړي چې د هغه استازی به د تفتيش مامور ته ټولې هغه اسانتياوې برابروي او غوښتنو ته به يې رسيدګي کېږي چې کله غواړي د کانونو نافذه قانون سره سم خپل واکونه اعمال کړي. په شمول د:

36.2.1 ټولو هغو اسنادو برابرول او وړاندې کول چې د تفتيش مامور ورته اړتيا لري (د شک د مخنيوي لپاره، د ټولو هغو اسنادو او حسابونو په شمول چې د 35 مادې پربنسټ د ټرون لرونکي له خوا يا د هغه په استازيتوب ساتل شوی وي)؛ او

36.2.2 په هغه صورت کې چې د تفتیش مامور ورته اړتیا ولري، د یوې موضوع په اړه پلټنو ته د اسنادو وړاندې کول او حاضربدل.

36.3 د شک د مخنیوي لپاره، ددې ټرون 36.2 مادې حکمونه د کانونو نافذه قانون کې راغلي حکمونه نه شي محدودولی.

اتمه برخه: نیابت او ضمانتونه

37 د ټرون لرونکي نیابت او ضمانتونه

د ټرون لرونکي ضمانتونه

37.1 ټرون لرونکی امارت ته نیابت او تضمین کوي چې:

37.1.1 ټرون لرونکی په قانوني توګه ثبت شوی حقوقي شخصیت دی او د نافذه قوانینو پربنسټ فعالیت کوي؛

37.1.2 ټرون لرونکي ټول هغه اړین اقدامات ترسره کړي دي کوم چې هغه ته اجازه ورکوي چې په ټرون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي؛

37.1.3 ټرون لرونکی واک لري چې د کوم بل شخص له رضایت پرته، په دې ټرون کې مندرج تعهدات ومني او هغه سرته ورسوي؛

37.1.4 دغه ټرون د ټرون لرونکي لپاره حقوقي، معتبر او الزامي مکلفیتونه/تعهدات ایجادوي چې د ټرون د شرایطو په رنا کې پر نومړي د تطبیق وړ دي؛

37.1.5 د ټرون لرونکي له خوا د دې ټرون د مکلفیتونو یا تعهداتو اجرا او سر ته رسول د ټرون لرونکي د اصلي اسنادو، نافذه قانون، د یوې وجیبې یا نورو هغو اسنادو چې ټرون لرونکی یې پر رعایت ملزم دی، د نقض سبب نه شي کېدلی؛

37.1.6 ټرون لرونکی د کومې پېښې له امله له ضرر سره نه دی مخ؛

37.1.7 ټرون لرونکی:

37.1.7.1 د کومې دعوا طرف نه دی؛ یا

042

37.1.7.2 د کومې اداري یا حکومتي او نیمه حکومتي اداري، (اداري، مالي یا قضایي اداري)، ډیپارټمنټ، کمیسیون، د خپلواکې اداري، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې اداري له لورې چې یادې اداري د امارت د قوانینو پر اساس تأسیس شوې اوسي، حکم، قرار یا فرمان نه وي صادر شوی کوم چې ښایي یاد اقدامات د ټرون لرونکي توانایي په مادي توګه داسې زیانمنه کړي چې په دې ټرون کې د مندرجه تعهداتو او مکلفیتونو د سرته رسولو جوګه نه وي.

37.1.8 تر کومه چې ټرون لرونکی خبر دی، د ټرون لرونکي پر وړاندې کومه دعوا، الزام، قضایي قرار، حکم یا په 37.1.7 ماده کې ذکر شوي هیڅ راز اقدامات په جریان کې نه دي، یا یې هم د پېښېدو خطر نشته او نه هم دغه ډول اقدامات محتمل یا د اټکل وړ دي؛

37.1.9 نه تړون لرونکی او نه هم د هغه کوم اړونده لوری د کومې اداري یا حکومتي او نیمه حکومتي اداري، (اداري، مالي یا قضایي اداري)، ډیپارتمنت، کمیسیون، د خپلواکې اداري، محکمې او یاکومې بلې داسې یوې اداري لخوا چې یادې اداري د بل کوم دولت (هیواد د قوانینو پر اساس تأسیس شوې اوسي، د لاندې مواردو په تړاو د کوم قلمرو د قوانینو یا د کوم الزامي سند د فاحش نقض له امله د محکمې له قرار، الزام یا حکم سره مخ نه دی پېژندل شوی:

37.1.9.1 د منرالونو د استخراج او پروسس لپاره د اکتشاف په برخه کې؛

37.1.9.2 د چاپېریال ساتنې په برخه کې؛

37.1.9.3 د استخدام شوي پرسونل د روغتیا او خوندیتوب په برخه کې؛ یا

37.1.9.4 د اختلاس او اداري فساد په برخه کې.

37.1.10 د کانونو نافذه قانون یا نورو نافذه قوانینو سره سم تړون لرونکي، د هغه کوم استازي او یا هم کوم بل شخص چې د تړون لرونکي یا د هغه د اړونده طرف په استازیتوب عمل کوي، کوم امارتي مقام ته د یوه کار د ترسره کولو په نیت د ناوړه نفوذ له لارې د کومې تادیې، منفعت یا امتیاز وړاندیز، یا وعده ورسره نشي کولای او نه یې وکولای شي؛

37.1.11 تړون لرونکی له منرالي فعالیتونو سره آشنا دی او دا ظرفیت، تجربه او منابع لري چې ددې تړون او ټولو نافذه قوانینو سره سم منرالي فعالیتونه ترسره کړي؛

37.1.12 تړون لرونکی داسې یو شخص نه دی چې د کانونو نافذه قانون په پام کې نیولو سره، د کان کیندنې تړون د عقد یا جواز ترلاسه کولو اهلیت و نه لري؛

37.1.13 ټول هغه اسناد (د داوطلبۍ اسنادو او نورو هغو اسنادو په شمول چې د اکتشافي جواز په تړاو وړاندې شوې وي) چې د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب کومې اداري ته وړاندې شوې دي، واقعي، بشپړ او سم دي او ګمراه کوونکې نه دي؛

043

37.1.14 د تړون لرونکي یا د هغه د استازیتوب یوې اداري ته په وړاندې شوي کوم سند کې معلومات چې د تړون لرونکي یا د هغه د استازي په اړه دي، نه دي کتمان یا پټ شوي یا هم نه دي حذف شوي؛

37.1.15 د تړون لرونکي یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا کومې اداري ته د کوم سند وړاندې کول یا هم د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو له مخې د هغه سند کارول، نشر یا وېش د فکري مالکیت د هېڅ حق د نقض سبب نه شي کېدای؛ او

37.1.16 تړون لرونکي له اړونده ادارو څخه ټولې منظورې، موافقې او جوازونه ترلاسه کړي او ټول حق الامتیازونه (رویالټي ګانې) او د جواز فیسونه یې تادیه کړي او نور هغه اړین ملاحظات چې یوې اداري یا شخص ته د اسنادو د سپارلو، کارونې، نشر یا وېش په اړه چې د فکري مالکیت د حقونو مسایل پکې شامل وي، په پام کې نیول شوي دي.

دقت

37.2 مگر دا چې په 37.1 ماده کې بل ډول څرګنده شوې وي، ټرون لرونکی د امارت په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې د ټرون هر ضمانت:

37.2.1 واقعي، بشپړ او سم دی او د انفاذ تر نېټې پورې ګمراه کوونکی نه دی؛ او

37.2.2 دا به واقعي، بشپړ او سم وي او د ټرون په ټوله موده کې به ګمراه کوونکی نه وي.

جلا تضمینونه

37.3 د ټرون لرونکي هر تضمین ته به د یوه جلا نیابت او تضمین په نظر کتل کېږي. د هر بیان وړاندې شوی تفسیر بل بیان ته د ارجاع یا استنتاج په وسیله نه شي محدودېدای.

د ټرون د عقد انګېزه

37.4 ټرون لرونکی منې چې:

37.4.1 د ددغه ټرون تضمینونه یې په دې نیت ورکړي، تر څو امارت د ټرون عقد ته وهڅوي؛ او

37.4.2 امارت په دغه ټرون کې د ټرون لرونکي له خوا په وړاندې شویو تضمینونو باندې په اتکا سره ټرون عقد کړی دی.

د ټرون لرونکي د تضمینونو مبنی

37.5 د ټرون لرونکي هر تضمین د هغه د پوهې، معلوماتو او باور په اساس ورکړل شوی، او په دې اساس ورکړل شوی چې د ټرون لرونکي تضمین واقعي، بشپړ، سم او ګمراه کوونکی نه دی، د ټرون لرونکي له استازو څخه ټولې اړینې پوښتنې شوې دي کوم چې له هغوی څخه د ټرون لرونکي د تضمین مرتبط د اړونده مسایلو په اړه د معلوماتو توقع کېده.

044

غرامت

37.6 د دغه ټرون 42 مادې د حکمونو په پام کې نیولو سره، ټرون لرونکی مکلف دی چې امارت ته د ټولې هغې خسارې جبران ورکړي کوم چې امارت ته د ټرون لرونکي د غیر واقعي، نا مکمل، ناسم یا ګمراه کوونکې تضمین له امله اوښتې ده.

38 د امارت نیابت او تضمینونه

38.1 امارت د ټرون لرونکي په وړاندې نیابت او ضمانت کوي چې:

38.1.1 د انفاذ له نېټې سره سم، دغه ټرون به:

38.1.1.1 ټولې اړینې منظوری (تائیدي) یې ترلاسه کړې دي؛ او

38.1.1.2 د امارت حقوقي، معتبر او الزامي تعهدات جوړوي چې د هغه د شرایطو په رڼا کې پرې د تطبیق وړ دي؛ او

38.1.2 د جواز ساحې د ټولې یا یوې برخې جواز یې له دې ټرون لرونکي پرته بل شخص ته نه دی ورکړی (لکه څرنګه چې د کانونو نافذه قانون کې راغلي وي).

دقت

38.2 مگر دا چې په 38.1 مادې کې په بل ډول څرګنده شوې وي، امارت د تړون لرونکي په وړاندې نیابت او تضمین کوي چې هر تضمین:

38.2.1 واقعي، بشپړ، سم او د اجرا تر نېټې پورې ګمراه کوونکی نه دی؛ او

38.2.2 واقعي، بشپړ، سم به وي او د دغه تړون په موده کې به ګمراه کوونکی نه وي.

جلا تضمینونه

38.3 د امارت هر تضمین ته د جلا نیابت او تضمین په سترګه کتل کېږي. د هر بیان وړاندې شوی تفسیر بل بیان ته د ارجاع یا استنتاج په وسیله نه شي محدودېدای.

د تړون د عقد انګېزه

38.4 امارت منې چې:

38.4.1 ددغه تړون تضمینونه یې په دې نیت ورکړي او وړاندې کړي، تر څو تړون لرونکی د تړون عقد ته وهڅوي؛ او

38.4.2 تړون لرونکي په دغه تړون کې د امارت له خوا په وړاندې شویو تضمینونو باندې په اتکا سره تړون عقد کړی دی.

د تضمینونو حدود

38.5 امارت د تړون لرونکي د ګټې لپاره کوم نیابت او تضمین نه کوي، مګر استثناء پر هغو تضمینونو او نیابتونو چې نافذه قوانین یې د پلي کېدو جواز ورکوي.

38.6 تړون لرونکی منې چې کله دغه تړون عقد کوي نو:

38.6.1 د امارت پر تضمینونو او پر خپلو پلټنو، څېړنو، مهارتونو، قضاوت، نظریاتو او مشورې باندې ځانګړې اتکا کوي؛ او

045

38.6.2 له هغو تضمینونو پرته چې امارت وړاندې کړي، پر نورو هغو بیانونو، ژمنو، هڅونو، نظریاتو، مشورو، نیابت او تضمینونو چې په شفاهي یا لیکلې بڼه د امارت یا د هغه په استازیتوب وړاندې شوي یا ورکړل شوي، اتکا نه کوي.

غرامت

38.7 د 38.2 مادې په پام کې نیولو سره، امارت مکلف دی چې تړون لرونکي ته د ټولې هغې خسارې غرامت ورکړي کوم چې تړون لرونکي ته د امارت د غیر واقعي، نا مکمل، ناسم یا ګمراه کوونکې تضمین له امله اوښتی دی.

نهمه برخه: مالي ډاډ، متابعت او اجراآت

39 د لارښودونو رعایت

39.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د یوې اداري له خوا د نافذه قوانینو سره سم هر ډول هغه لیکلي لارښودونه رعایت کړي کوم چې تړون لرونکی اړ کوي چې د هر ډول فاحش نقض د مخنیوي لپاره لاس په کار شي یا هم د لاندې مواردو په نتیجه کې چې اداره یې تشخیص کړي چې له امله یې نقض رامنځته شوی:

39.1.1 د دغه تړون د هر شرط؛

39.1.2 د کانونو نافذ قانون او یا کوم بل اړونده نافذ قانون؛ یا

39.1.3 د جواز هر شرط،

هغه ضرب الاجل چې په دغه ډول لارښودونو کې مشخص شوی وي یا هم که چېرې په لارښودونو کې ضرب الاجل نه وي مشخص شوی، د هغې د صدور نېټه په پام کې نیول کېږي.

39.2 که چېرې تړون لرونکی د کومې اداري د یوه لیکلي لارښود په تطبیق کې پاتې راشي چې د دې تړون په 39.1 ماده کې یې یادونه شوې، نو:

39.2.1 امارت کولای شي چې وزارت یا نورې اړونده اداري وهڅوي چې له تړون لرونکي سره له مشورې پرته د صادر شوي لارښود د تطبیق لپاره ټول اړین ګامونه اوچت کړي؛

39.2.2 تړون لرونکی مکلف دی چې اړونده اداري ته ټولې هغه اسانتیاوې چې د اداري له لوري غوښتل کېږي برابرې کړي، تر څو اړونده اداره اړین ګامونه واخلي او لارښودونه پلې کړي؛ او

39.2.3 تړون لرونکی مکلف دی چې د اړونده اداري له لوري تر لیکلې غوښتنې وروسته ټول هغه لګښتونه او مصارف د 20 کاري ورځو په موده کې تادیه کړي چې د یو لارښود د تطبیق لپاره د اړینو ګامونو د اخیستلو په بدل کې یې کړي دي.

40 د اجرا ضمانتونه

د اجراء ضمانت شرایط

40.1 د 38.1 یا 5.7 بندونو له محدودولو پرته، تړون لرونکی مکلف دی چې د لاندې شرطونو له پوره کېدو مخکې وزارت ته د اجرا ضمانت وړاندې کړي:

046

40.1.1 د اکتشاف منظور شوي پروګرام کې د ذکر شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د اکتشافي جواز صدور؛ او

40.1.2 د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې د ذکر شویو ژمنو لپاره د ضمانت په توګه د استخراجي جواز صدور؛ او

40.2 مګر دا چې د کابینې له لوري په بل ډول ټاکل شوي وي، د جواز په اړه د اړتیا وړ فعالیت ضمانت مقدار به د اقتصادي کمیسیون لخوا د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم ټاکل کیږي او د هغو له مخې به محاسبه کیږي.

40.3 د اجرا ضمانت به په نقدي توګه د وزارت بانکي حساب ته سپارې.

د حسن اجرا ضمانت په اړه پریکړه

40.4 تړون لرونکی منې، که چېرې د کانونو نافذه قانون سره سم تړون لرونکی د هغو ژمنو په ترسره کولو کې پاتې راشي، چې د اکتشاف په یوه منظور شوي پلان یا د کان کیندنې په منظور شوي پروپوزل کې وړاندې شوې دي، وزارت حق لري چې د حسن اجرا ضمانت چې د اکتشاف له منظور شوي پلان یا د کان کیندنې له منظور شوي پروپوزل (هر یو چې د اجرا وړ وي) سره یو ځای وړاندې شوی، په اړه یې لازمه پریکړه وکړي.

دحسن اجرا ضمانت ببرته سپارل

40.5 د 40.4 مادې مطابق په هغه صورت کې د اجرا ضمانت په اړه پربکړه نه وي شوې، د ټرون د 46.7 مادې په پام کې نیولو سره د اجرا ضمانت د دې ټرون تر پای ته رسېدو وروسته بنایي ټرون لرونکي ته ببرته وسپارل شي.

41 د چاپېریال ساتنې ضمانتونه

د چاپېریال ساتنې تضمین شرایط

41.1 ټرون لرونکی نه شي کولای چې د جواز ساحه کې کار پیل کړي، تر څو چې بې د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې د کړو ژمنو لپاره وزارت ته د تضمین په توګه د چاپېریال ساتنې ضمانت نه وي وړاندې کړی.

41.2 د چاپېریال ساتنې د تضمین مقدار چې د جواز په بدل کې غوښتل کېږي، د وزارت له خوا د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره ټاکل کېږي:

41.2.1 د کانونو نافذه تقنیني اسناد؛

41.2.2 د چاپېریال ساتنې مدیریت منظور شوی پلان؛ او

41.2.3 د چاپېریال ساتنې ملي اداري سره په مشوره.

41.3 د چاپېریال ساتنې د تضمین بڼه به د نافذه مقرري له مخې وټاکل شي.

د چاپېریال پر تضمین بیاکتنه

41.4 ټرون لرونکی مکلف دی چې:

41.4.1 د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم هر کال د چاپېریال ساتنې د تضمین مقدار باندې بیا کتنه وکړي؛ او

41.4.2 بنایي مکلف کړای شي چې د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو په رڼا کې د چاپېریال ساتنې تضمین تعدیل شوې بڼه وړاندې کړي.

د چاپېریال ساتنې د تضمین په اړه پربکړه

41.5 ټرون لرونکی مني چې د کانونو له نافذه قانون سره سم که چېرې نوموړی د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې د ذکر شویو ژمنو په پلي کولو کې پاتې راشي، نو وزارت کولای شي چې:

41.5.1 د چاپېریال ساتنې د تضمین په اړه پریکړه وکړي؛ او

41.5.2 بدیل اقدامات تر لاس لاندې ونیسي چې د دې کار لګښت به د پور په توګه د ټرون لرونکي له خوا ورکول کېږي.

د چاپېریال ساتنې تضمین ببرته سپارل

41.6تر هغه بریده چې 41.5 مادې ته په پام سره د تضمین په اړه پربکړه نه وي شوي، د دې ټرون له 46.7 مادې سره سم د چاپېریال ساتنې هر تضمین به د دې ټرون تر فسخ وروسته ببرته ټرون لرونکي ته مسترد کېږي.

42 غرامت

د تړون لرونکي غرامت

42.1 د 43 مادې په پام کې نیولو سره، تړون لرونکی مکلف دی چې امارت او د هغه استازو ته د ټولې هغې خسارې غرامت ورکړي چې ددې تړون د نقض له امله ورته اوښتې وي، خو له هغه حالت پرته چې دغه خساره په خپله د امارت له خوا د نافذه قوانینو د نقض یا نه رعایت په نتیجه کې ورته اوښتې وي.

د امارت غرامت

42.2 د 43 مادې په پام کې نیولو سره، امارت مکلف دی چې تړون لرونکی او د هغه استازي د ټولې هغې خسارې په بدل کې چې د دې تړون یا د نافذه قوانینو د نقض یا نه رعایت له امله ورته اوښتې ده، جبران کړي، خو له هغه حالت پرته چې دغه خساره په خپله د تړون لرونکي له خوا د دې تړون د نقض په پایله کې رامنځته شوې وي.

د غرامتونو ګټه

42.3 تړون لرونکی او امارت دواړه مني او موافقه کوي چې ددې تړون د 42.1 او 42.2 مادې پر بنسټ د دواړو لورو ذکر شوي تعهدات د دواړو لورو د استازو په ګټه وړاندې شوي او د هغوی له لوري د تطبیق وړ دي، که څه هم ښایي هغوی د دې تړون طرف نه وي.

43 د مسئولیت حدود

43.1 په دغه تړون کې سربېره پر نورو مواردو، د یوه لوري مسئولیت د بل لوري یا د هغه د استازي پر وړاندې تر واقعي ثابت شوي تاوان پورې محدود دی او لومړی ذکر شوی لوری، په هېڅ شرایطو کې د نامستقیم تاوان لپاره مسولیت نه لري.

44 تقصیر او فسخ

د تقصیر موارد

44.1 د دغه تړون د موخو په ړنا کې د تړون لرونکي په اړه لاندې حالات د تقصیر موارد ګڼل کېږي:

44.1.1 کله چې تړون لرونکی **د اجرا ضمانت** په وړاندې کولو کې په هغه بنه چې د تړون په 40 ماده کې ذکر شوې، پاتې راشي:

048

44.1.1.1 د 4.1 مادې پربنسټ په منظور شوي اکتشافي پروګرام کې شوې ژمنې د ضمانت په توګه؛یا

44.1.1.2 د 5.7 مادې سره په مطابقت کې د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې شوې ژمنې د ضمانت په توګه.

44.1.2 **د جواز لغوه کول:** هغه جواز چې تړون لرونکی یې لري او د کانونو د نافذه قانون مطابق لغوه کېږي؛

44.1.3 **د جواز ځنډول:** ټول هغه جوازونه چې د دغه تړون پر اساس ورکړل شوي وي؛ یا

44.1.3.1 موده یې پوره شوې وي؛

44.1.3.2 د کانونو د نافذه قانون د احکامو سره سم له ټولې یا یوې برخې څخه منصرف شوی وي؛ یا

44.1.3.3 د نافذه قانون مطابق (د 44.1.2 بند له محدودلو پرته) لغوه شوی وي.

44.1.4 **اهلیت:** کله چې ټرون لرونکی د کانونو د نافذه قانون مطابق د جواز کارونې اهلیت له لاسه ورکړي؛

44.1.5 **د تعلیق له خبرتیا څخه سرغړونه:** که چېرې ټرون لرونکی د جواز د ځنډېدو له رسمي خبرتیا څخه وروسته چې د کانونو نافذه قانون له مخې د وزارت له لوري خپرېږي، بیا هم د جواز په ساحه کې منرالي فعالیتونه ترسره کوي، دغه عمل د تعلیق خبرتیا څخه سرغړونه ګڼل کېږي؛

44.1.6 **د لارښوونې نه رعایت:** کله چې ټرون لرونکی د وزارت له خوا ددې ټرون د 39.1 مادې مطابق د یوې صادرې شوې لارښوونې په متابعت کې پاتې راځي؛

44.1.7 **د حکمیت د قرار نه رعایت:** کله چې د ټرون د 54.4 مادې له مخې ټرون لرونکی د حکمیت قرار الزامي ونه ګڼي او د هغې په رعایت کې پاتې راشي؛

44.1.8 **ناخوښه پېښه:** ټرون لرونکي د ناخوښې پېښې تابع دی؛

44.1.9 **په کنټرول کې بدلون:** د 49 مادې په پام کې نیولو سره د ټرون لرونکي له خوا د تغیراتو د بدلون لپاره غوښتنه رد کېږي او د ټرون لرونکی د کنټرول بدلون رامنځته کړي؛

44.1.10 **د تضمین نقض:** کله چې ټرون لرونکی خپل یو تضمین نقض کړي؛

44.1.11 **په تادیاتو کې پاتې راتلل:** کله چې ټرون لرونکی د دې ټرون، د کانونو نافذه تقنیني اسنادو د احکامو پربنسټ د ځمکې د سطحې د کرایې، فیس، رویالټي یا کوم بل مبلغ په تادیه کولو کې پاتې راشي او دغه مبلغ پیسې د تادیې تر نېټې وروسته د 20 کاري ورځو په جریان کې تادیه نه شي؛ یا

44.1.12 **فاحش نقض:** کله چې ټرون لرونکی د لاندې مواردو د فاحش نقض مرتکب شي:

44.1.12.1 ددې ټرون د شرطونو د یو شرط نقض (له هغه شرایطو پرته چې ټرون لرونکی د ځمکې د سطحې کرایې، فیس، رویالټي یا 44.1.11 مادې مطابق د نورو تادیاتو په ورکولو مکلف دی)، او دغه تقصیر د اصلاح وړ نه وي یا هم دا چې وزارت دهمدغې مادې په رڼا کې د لیکلې خبرتیا له لارې له ټرون لرونکي څخه د تقصیر د اصلاح یا جبران غوښتنه کړې وي او ټرون لرونکی د خبرتیا تر خپرېدو وروسته د 20 کاري ورځو په جریان کې د تقصیر په سمولو کې پاتې راغلی وي او د وزارت قناعت یې نه وي حاصل کړی ؛

044

44.1.12.2 د کانونو نافذه تقنیني اسنادو او یا بل نافذه قانون نقض؛ یا

44.1.12.3 هم د جواز د شرطونو د یو شرط نقض.

د ټرون فسخه کول

44.2 ټرون لرونکی مني چې د کانونو د نافذه قانون د حکمونو په پام کې نیولو سره، د تقصیر د مواردو د پېښېدو په صورت کې وزارت کولای شي چې د کانونو د تخنیکي کمېټې له سپارښتنې او د اقتصادي کمېسیون له منظورۍ سره سم دغه ټرون فسخ کړي.

44.3 د تقصیر له هغو مواردو پرته چې په 44.1 ماده کې بیان شوي دي، په هغه صورت کې چې د اکتشاف او استخراج فعالیتونه د کانونو نافذه قانون کې د اکتشافي یا استخراجي جواز د لغوې په تړاو ذکر شوې مودې څخه د زیات وخت لپاره وځنډېږي او وزارت د مودې له تمدید سره موافقه ونه کړي، امارت کولای شي چې دغه تړون فسخه کړي.

د تړون د فسخې خبرتیا

44.4 که وزارت د کانونو د نافذه قانون مطابق دغه تړون فسخ کوي، امارت ژمنه کوي چې وزارت به د تړون د فسخ د اجرا نېټې په اړه تړون لرونکي ته لیکلې خبرتیا صادروي.

45 د تړون د فسخې آثار

د جوازونو لغوه کول

45.1 د دغه تړون فسخه کول که د هر دلیل له مخې وي، ددې تړون او د کانونو د نافذه قانون سره سم هر ډول صادر شوی جواز د وزارت له لوري لغوه کیږي.

د تړون د فسخې نور آثار

45.2 په هر دلیل وي، د دې تړون تر فسخه کېدو وروسته:

45.2.1 تړون لرونکی مکلف دی د کوم لګښت پرته د ټولو هغو معلوماتو چې د تړون په موده کې یې تولید کړي دي، د وزارت له لوري تر لیکلې غوښتنې وروسته د 20 کاري ورځو په جریان کې وزارت ته وړاندې کړي؛

45.2.2 په دې تړون کې د هر لوري درج شوي مکلفیتونه رفع کېږي، مګر له هغو مکلفیتونو پرته چې په (1,2,40,41,42,43,44,46 او 55) کې درج شوي دي او یاد مکلفیتونه به د دې تړون فسخه کېدو وروسته د اجرا په حال کې پاتې کېږي؛ او

45.2.3 هر لوری کولای شي د بل لوري پر وړاندې د دغه تړون د نقض په صورت کې له خپلو حقوقو چې د تړون له پای ته رسولو مخکې یې درلودل، دفاع وکړي.

46 د جواز د مودې د پوره کېدو، انصراف یا لغوه کېدو آثار

د منرالي فعالیتونو پای ته رسول

46.1 تړون لرونکی مکلف دی چې د جواز د نېټې په پوره کېدو سره سم د جواز په ساحه کې منرالي فعالیتونه پای ته ورسوي.

له ساحې څخه د استازو ایستل

46.2 له هغو مواردو پرته چې تړون لرونکی د دې تړون په 46.3 او 46.6 ماده کې مندرج مکلفیتونه ترسره کړي، تړون لرونکی همدارنګه مکلف دی چې د جواز تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې څخه خپل ټول استازي وباسي.

د وسایلو او زېربنا لېږدول

46.3 له هغو مواردو پرته چې تړون لرونکی د دې تړون په 46.5 ماده کې د مندرجه مکلفیتونو پر رعایت مکلف دی، تړون لرونکی همدارنګه مکلفیت لري چې:

050

46.3.1 د جواز ساحې څخه د هغو ټولو وسایلو لېږدول چې د ټرون لرونکي یا د هغو د استازو له خوا راوړل شوې وي؛ او

46.3.2 له 31.6 مادې سره په مطابقت کې، د هر هغې زېربنا غیر فعالول او لرې کول چې د ټرون لرونکي یا د هغه د استازو له خوا د جواز ساحه کې رغول شوي دي، او دا کار باید په هر صورت کې له لاندې نېټو څخه زیات نه څنډېږي؛

46.3.3 د جواز د پای نېټه؛ یا

46.3.4 که چېرې اړونده جواز د کانونو د نافذه قانون سره سم لغوه شي، نو نېټه به د الغا تر نېټې وروسته 60 کاري ورځې وي.

46.4 که چېرې د جواز په ساحه کې وسایل یا زېربنا په هغې موده کې چې په 46.3 ماده کې ذکر شوې، لرې نه شي، نو وزارت حق لري چې په اړه یې لازمه پرېکړه وکړي.

د نیمګړو پاتې شویو مکلفیتونو سر ته رسول

46.5 د یو جواز د مودې له پای ته رسېدو، انصراف یا لغوه کېدو سره سم ټرون لرونکی مکلف دی چې:

46.5.1 د جواز د نېټې له پای ته رسېدو وروسته څومره ژر چې شونې وي، ټرون لرونکی به د جواز ساحه د وزارت له قناعت سره سم خوندي کوي، تر څو کوم شخص یا څاروي د ژوبلېدو او یا نورو ملکیتونو ته د زیان اوښتو مخنیوی وشي؛

46.5.2 د چاپېریال ساتنې مدیریت د منظور شوي پلان په پام کې نیولو سره، ټرون لرونکی مکلف دی چې خپل نیمګړي یا پاتې مکلفیتونه ادا کړي (د شک د مخنیوي لپاره، هغه پاتې مکلفیتونه چې ټرون لرونکي یې د بیا رغونې او د کان د مخې د بندولو په برخه کې لري)؛

46.5.3 د ټولو هغو ګامونو اخیستل چې د نافذه قوانینو د رعایت لپاره اړین ګڼل کېږي؛ او

46.5.4 څومره ژر چې شونې وي، وزارت ته په لیکلي بڼه خبر ورکړي چې د 46.5.1 – 46.5.3 مادو پربنسټ خپل مکلفیتونه سر ته ورسوي.

د جواز د مودې تر پای ته رسېدو وروسته ساحې ته لاسرسی

46.6 له هغو مواردو پرته چې په 46 ماده کې ذکر شوي، ټرون لرونکی ښایي:

46.6.1 د جواز نېټې تر پای ته رسېدو وروسته د جواز ساحې ته تر هغې مودې پورې لاسرسی ولري، چې منطقاً له 46.5.1 تر 46.5.3 مادې په رڼا کې د ټرون لرونکي د مکلفیتونو د سرته رسولو لپاره اړین دي او ساحې ته د دغو تجهیزاتو وړل او له استازو سره داخلېدل یوازې د مکلفیتونو د ادا کولو او چټکیا په مقصد وي؛ او

46.6.2 د هرې هغې لارښوونې متابعت وکړي چې ساحې ته د لاسرسي په اړه د کومې اداري له خوا صادرېږي.

د اجراء د تضمین او د چاپېریال ساتنې تضمین مستردول

46.7 امارت ژمنه کوي چې وزارت د لاندې کارونو په ترسره کولو مکلف دی:

46.7.1 د ټرون لرونکي له خوا د 46.5.4 مادې مطابق د خبرتیا له تر لاسه کولو وروسته، وزارت مکلف دی چې تر کومه چې عملي وي، د جواز ساحه تفتیش کړي څو تصدیق کړي چې ټرون لرونکي د اکتشاف په منظور شوي پروګرام، د کان کیندنې منظور شوي پرپوزل او د چاپېریال ساتنې د مدیریت منظور شوي پلان کې شوې ژمنې ترسره کړې دي؛

051

46.7.2 څومره چې ژر شونې وي، وروسته له هغې چې وزارت تصدیق کړي چې ټرون لرونکي:

46.7.2.1 په منظور شوي اکتشافي پروګرام یا د کان کیندنې منظور شوي پروپوزل کې خپلې ژمنې پوره کړي، نو وزارت ټرون لرونکي ته د اجرا اړونده تضمین بېرته سپاري؛ او

46.7.2.2 د چاپېریال ساتنې د مدیریت په منظور شوي پروګرام کې یې ژمنې پوره کړي، وزارت ټرون لرونکي ته چاپېریال ساتنې د اجرا تضمین بېرته سپاري.

46.8 وزارت ښایي د خپل لزوم دید پراساس د چاپېریال ساتنې اړوند د اجرا تضمین ټول یا یوه برخه یې بېرته ټرون لرونکي ته وسپاري، ترڅو د کان تر ټرل کېدو پورې د روان نظارت لپاره یو تضمین وي. که چېرې وزارت وغواړي چې د چاپېریال ساتنې د تضمین مقدار کې بدلون راولي، کولای شي چې د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم یې ترسره کړي.

47 ګډې حل لارې

47.1 هغه حقوق او حل لارې چې د دې ټرون په نهمه برخه کې مشخص شوي دي، پر هغو حل لارو سربېره دي او پر هغو حقوقو یا حل لارو باندې نه عوض کېږي یا هغه نه محدودوي چې په همدې نهمه برخه یا په نافذه قانون کې بیان شوي دي.

لسمه برخه: فرعي قراردادونه او معاملې

48 فرعي قرارداد

48.1 که چېرې ټرون لرونکی د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په تړاو کوم قراردادي استخداموي، نو:

48.1.1 ټرون لرونکی مکلف دی چې سملاسي د قراردادي او د هغو منرالي فعالیتونو د جزییاتو په اړه چې قراردادي یې په پام کې لري، وزارت ته په لیکلې بڼه خبر ورکړي؛

48.1.2 ټرون لرونکی باید ډاډ رامنځته کړي چې د قراردادي له لوري د هر منرالي فعالیت له ترسره کولو وړاندې:

48.1.2.1 نوموړی قراردادي، له ټرون لرونکي سره په لیکلې بڼه تعهد کوي چې تر هغه بریده به ددې ټرون د شرایطو رعایت کوي تر کومه چې پر منرالي فعالیتونو د تطبیق وړ وي؛ او

052

48.1.2.2 فرعي قراردادي له قراردادي سره په لیکلې بڼه تعهد کوي چې تر هغه بریده به د دې ټرون شرایط رعایت کوي تر کومه چې پر منرالي فعالیتونو د تطبیق وړ وي.

48.1.3 د 48.1.2 مادې له محدودولو پرته، ټرون لرونکی مکلف دی چې دا ډاډ رامنځته کړي چې د قراردادي او د فرعي قراردادي، په منرالي فعالیتونو کې د بوختو کسانو لپاره اړینه تکافل پلي کوي؛

48.1.4 ټرون لرونکی مکلف دی چې دا ډاډ رامنځته کړي چې د ټرون لرونکي له خوا د قراردادي او بل هر فرعي قراردادي نظارت او مدیریت په کافي اندازه ترسره کېږي ترڅو تصدیق کړي چې:

48.1.4.1 ټرون لرونکی د دې جوګه دی چې د قراردادي او د فرعي قراردادي له خوا د دې ټرون شرایط رعایت کېږي؛ او

48.1.4.2 ټرون لرونکی د قراردادي یا فرعي قراردادیانو له هغو کړنو باید له مخکې خبر شي چې ښایي ټرون لرونکی د دې ټرون د کوم شرط د نقض له ګواښ سره مخ کوي.

48.2 د شک د مخنیوي لپاره:

48.2.1 په دې ټرون کې هېڅ شی د ټرون لرونکي هغه مکلفیتونه یا مسئولیتونه چې د دې ټرون پربنسټ ورته سپارل شوي، نه شي رفع کولای، ولو که ټرون لرونکي خپل ځینې مکلفیتونه کوم قراردادي یا فرعي قراردادیانو ته تفویض کړي هم وي؛

48.2.2 د 48.2.1 مادې د حکمونو له محدودلو پرته، 48.1.3 مادې ته په پام سره که چېرې قراردادي یا فرعي قراردادیان د اړینې بیمې په اجرا کولو کې پاتې راشي، دا کار به د ټرون لرونکي لپاره په ټرون کې د راغلو مکلفیتونو او مسئولیتونو د ترسره کولو خنډ نه (د شک د مخنیوي لپاره، 24 مادې مطابق د ټرون لرونکي له خوا د بیمې د اجرا په برخه کې د مکلفیت په شمول)؛ او

48.2.3 ټرون لرونکی به د قراردادي او فرعي قراردادي د هر عمل او ترک عمل په وړاندې مسئول وي، داسې چې د قراردادي او فرعي قراردادیانو عمل یا ترک عمل د ټرون لرونکي اعمال دي.

49 په کنټرولکې بدلون

د اړتیا وړ منظوري

49.1 د 24.2 مادې له محدودولو پرته، ټرون لرونکی مکلف دی چې د پروژې په کنټرول کې تر بدلون راوستلو وړاندې د نافذه مقررې له مخې د وزارت لیکلې منظوري ترلاسه کړي.

د هغه جواز ځندول چې منظوری ته په تمه دی

49.2 ټرون لرونکی دا مني چې د کانونو نافذه قانون له مخې، که د ټرون لرونکي په کنټرول کې د وزارت تر لیکلې منظوری وړاندې بدلون راشي، په دغه صورت کې د ټرون لرونکي ټول جوازونه د بدلون د پیل په موده کې ځندول کېږي او پر هغه نېټه یې د اعتبار موده پای ته رسېږي په کومه چې وزارت د منظوری لپاره وړاندې شوی غوښتنلیک منظوروي.

له منظوری پرته د کنټرول بدلون

49.3 که چېرې د ټرون لرونکي له خوا د کنټرول بدلون:

053

49.3.1 د وزارت تر لیکلې منظوری وړاندې پېښ شي او بیا وزارت د ټرون لرونکي غوښتنه د کنټرول د بدلون له مخې رد کړي؛ یا

49.3.2 د وزارت له لوري د کنټرول بدلون لپاره د غوښتنلیک تر ردولو وروسته پېښ شي،

نو په دغه صورت کې ښایي ټرون د 44.1.9 مادې له مخې فسخ شي.

50 د حقونو او مکلفیتونو پر لېږد محدودیتونه

د امارت له خوا لېږد

50.1 امارت نه شي کولای چې په دغه ټرون کې راغلي حقوق او مکلفیتونه بل لوري ته ولېږدوي. مګر دا چې امارت د ټرون لرونکي لیکلې موافقه ترلاسه کړې وي.

د تړون لرونکي له‌خوا لېږد

50.2 تړون لرونکی نه شي کولای چې:

50.2.1 په دې تړون کې راغلي هر ډول حقوق او مکلیفتونه بل لوري ته ولېږدوي، مگر یو سهم او د سهم د اړونده حقوق او مکلفیتونه لېږدولای شي؛ او

50.2.2 یو سهم لېږدولای شي (چې د شک د مخنیوي لپاره د جواز د منفعت ایجاد هم پکې شاملېږي)، مگر دا چې:

50.2.2.1 تړون لرونکي د کانونو د نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم له وړاندې د وزارت منظوري ترلاسه کړې وي؛ او

50.2.2.2 د 50.3 او 50.5 مادې د حکمونو په رعایت سره، د جواز د یو سهم ترلاسه کوونکي لومړی په داسې بڼه له امارت سره ژمنلیک لاسلیک کړی وي چې وزارت ته د منلو وړ وي او د دې ژمنې پربنسټ د امارت په وړاندې دا تعهد لري چې د تړون ټول مکلفیتونه چې د حقونو د لېږد په اړه ذکر شوي یا هم د تړون لرونکي پر ځای په صراحت سره بیان شوي وي، رعایت کوي.

50.3 امارت کولای شي چې په 50.2.2.2 ماده کې د ذکر شوي تعهد پر ځای، د اړونده جواز د سهم ترلاسه کوونکی مکلف کړي ترڅو پر هغو شرایطو برابر چې په دې تړون کې ذکر شوي دي، د یو بل تړون د عقد لپاره چمتو شي.

50.4 د 50.2.2.2 مادې له مخې د ژمنلیک تر اجرا یا د کانونو د اوسني تړون تر عوض کېدو وروسته چې په 50.3 ماده کې توضیح شوې، اوسنی تړون لرونکی ددې تړون پربنسټ د راتلونکو ټولو مکلیفیتونو په وړاندې تر هغه بریده آزاد دی چې تر کومه چې یاد مکلفیتونه د ژمنلیک یا د کانونو د تړون له مخې د اړونده جواز د سهم ترلاسه کوونکی پرغاړه اخلي.

د تضمین ګټه

50.5 که تړون لرونکی د شریعت مطابق ددې مقصد لپاره د جواز د امتیازونو د لېږد وړاندیز وکړي (چې د شک د مخنیوي لپاره د جواز د امتیاز رامنځته کول هم پکې شامل دي) چې یوه شخص ته د رهن یا د تضمین د نورو ګټو د ورکولو په وسیله د جواز په ساحه کې د منرالي فعالیتونو د تمویل لپاره مالي وجوه ترلاسه کړي، په 50.2.2.2 ماده کې راغلې ژمنه ښایي د جواز ترلاسه کوونکو په انتخاب یا د یاد شخص له خوا د راتلونکو حقونو په پلي کولو یا هم یاد شخص یا د هغه په استازیتوب د بل شخص له خوا د واک په پلي کولو پورې مشروط وي، ترڅو جواز یا د جواز امتیاز ولېږدوي.

یوولسه برخه: عمومي حکمونه

51 د امارت له خوا ډاډ منظوری

51.1 امارت ژمنه کوي چې، تر کوم ځایه چې شونې وي او د دې تړون او نافذه قوانینو سره مطابقت ولري، وزارت او ټولې اړونده اداري به هڅوي چې تړون لرونکي سره د پروژې د پراختیا او اجرا په برخه کې د ټولو اړینو منظوري ګانو په ترلاسه کولو کې مرسته وکړي.

د امارت له‌خوا د خنډونو نه جوړول او نه تبعیض

51.2 د تړون لرونکي لخوا د دې تړون او د نافذه قوانینو د شرطونو او حکمونو د رعایت په پام کې نیولو سره، امارت به په هیڅ داسې عمل لاس نه پورې کوي کوم چې:

51.2.1 د تړون لرونکي وړتیا یا توانایي داسې اغېزمنه کړي چې خپله شتمني او کاروبار لکه څرنګه چې لازمه ده، هغسې تنظیم نه شي کړای؛ او

51.2.2 په افغانستان کې دننه د تړون لرونکي د استازو آزاد تګ راتګ زیانمن کړي.

51.3 د 51.4 مادې له مخې، وزارت باید په نافذه قوانینو کې داسې کوم حکم اضافه نه کړي کوم چې پر تړون لرونکي یا هم د تړون لرونکي په اړونده لورو باندې د کوم مادي مالي یا بل بار د وضع کولو سبب شي، ولو که د دغه ډول حکمونو موخه په مشخصه توګه تړون لرونکی یا د هغه اړونده لوري که نه.

51.4 ددې تړون 51.3 ماده پر هغه نافذه قانون نه شي تطبیق کېدای کوم چې:

51.4.1 موخه یې د ایمني، روغتیایي، عامه هوساینې یا امارت او د هغه د وګړو د امنیت خوندیتوب وي؛ یا هم

51.4.2 د امارت د نړیوالو مسؤلیتونو ترسره کول وي.

بهرني کارګر

51.5 د تړون لرونکي له خوا د تړون د 29 مادې د شرایطو او د محلي ګټې د منظور شوي پلان د شرایطو په رعایت سره، تړون لرونکی ښایي د نافذه قوانینو په پام کې نیولو سره لکه څرنګه چې اړتیا یا مناسبه وي، بهرني کارګر استخدام کړي.

51.6 د 51.1 یا 51.2 مادو د حکمونو له محدودولو څخه پرته، امارت مکلف دی چې چېرې اړتیا ولیدل شي، د منرالي فعالیتونو د ترسره کولو په مقصد د تړون لرونکي له خوا د بهرنیو کارګرو استخدام ته اجازه ورکړي ترڅو په ازاده توګه:

51.6.1 افغانستان ته راشي، کار وکړي او هستوګن شي؛ او

51.6.2 له افغانستان څخه ووځي؛

خو په دې شرط چې یاد کسان به تل د نافذه قوانینو تابع اوسي.

د تړون لرونکي د شتمنیو مصادره

51.7 امارت نه شي کولای چې د اجبار له لارې:

51.7.1 د تړون لرونکي لخوا د منرالي فعالیتونو په نتیجه کې استخراج شوي منرالونه یا تولید شوي محصولات مصادره کړي؛ یا

51.7.2 د تړون لرونکي کوم عقاري یا شخصي ملکیت (د شک د مخنیوي لپاره، د هغې ځمکې په ګډون چې د تړون لرونکی ملکیت وي)،

خو له هغو مواردو پرته چې د استملاک قانون، د خصوصي پانګونې قانون یا کوم بل نافذه قانون اجازه ورکړې وي.

51.8 که امارت یې اړینه وګڼي چې د 51.7 مادې مطابق منرالونه، محصولات یا نور ملکیتونه په جبري توګه مصادره کړي، نو امارت مکلف دی چې د نافذه قوانینو سره سم ټرون لرونکي ته یې جبران چې عادلانه، کافي او اغېزناک وي، تادیه کړي.

د ټرون لرونکي په ګټه د ځمکې استملاک

51.9 په هغه صورت کې چې د کانونو نافذه قانون پلي کېږي، امارت ژمنه کوي چې وزارت به دې ته چمتو کوي ترڅو د هغې اړونده ځمکې د جبري استملاک په اړه چې د بل شخص ملکیت وي، ځومره چې ژر کېدای شي د اقتصادي کمېسیون څخه منظوري ترلاسه او دا کار به لاندې مواردو ته په پام سره ترسره کېږي:

51.9.1 تر یادې نېټه وروسته د 90 کاري ورځو په جریان کې کله چې ټرون لرونکی د اړونده ځمکې په اړه د کانونو نافذه قانون د حکمونو په پام کې نیولو سره د ځمکې مالک یا متصرف ته د هغه د رضایت ترلاسه کولو لپاره لیکلې غوښتنه ولېږي؛

51.9.2 دکانونو د نافذه قانون سره سم تر یادې نېټې وروسته کله چې د ځمکې مالک یا متصرف د ټرون لرونکي غوښتنې ته د رد ځواب ورکړي؛

په دواړو حالاتو کې، ټرون لرونکی مکلف دی چې وزارت په لیکلې توګه خبر کړي، دغه خبرتیا باید له لاندې ضمایمو سره مل وي:

51.9.3 د ټولو هغو لیکونو کاپي ګانې چې د ټرون لرونکي او د اړونده ځمکې د مالک یا متصرف ترمنځ تبادله شوي؛ او

51.9.4 په دې اړه غوښتنه چې وزارت د اړونده ځمکې د جبري استملاک لپاره د اقتصادي کمېسیون څخه منظوري ترلاسه کړي.

51.10 ټرون لرونکی منې او موافقه کوي چې که چېرې اقتصادي کمېسیون د جبري استملاک وړاندیز چې د کانونو نافذه قانون کې تصریح شوی، تصویبوي، نو:

51.11 د استملاک قانون له مخې د خساري جبران (د معادلې ځمکې د ورکړې په شمول) د استملاک د اړونده اداري له‌خوا د تادیې وړ دی:

51.11.1 د کانونو پر نافذتقنیني اسنادو سربېره، که د خساري جبران د استملاک قانون له مخې د استملاک د اداري له‌خوا د تادیې وړ وي؛

51.11.2 په دغه صورت کې ټرون لرونکی مکلف دی چې د استملاک د اداري تر غوښتنې وروسته د 20 کاري ورځو په موده کې، دغې اداري ته د هغې معادل ورکړي.

52 ثبات

52.1 که چېرې:

52.1.1 د انفاذ له نېټې وروسته هر مهال:

52.1.1.1 په افغانستان کې نوي مالیات، تادیات یا نور فیسونه وضع کېږي او هغه یوازې د منرالي فعالیتونو په اړه وي؛یا

52.1.1.2 په نافذه قوانینو کې کوم بدلون راځي، چې مالیاتي قوانین هم پکې شامل وي، او یا بدلون تبعیضانه وي یا د ټرون لرونکي پر وړاندې تبعیضانه اغېز ولري. او

52.1.2 په 52.1.1.1 یا 52.1.1.2 مادو کې د ذکر شویو حالاتو په نتیجه کې، د تړون لرونکي پر اقتصادي ګټو چې له منرالي فعالیتونو یا له دې تړون څخه یې تړلاسه کوي، معکوسې یا منفي اغېزې ولري، نو په دې صورت کې تړون لرونکی به امارت ته لیکلې خبرتیا استوي او په دې خبرتیا کې باید د اړونده حالاتو یا د هغو منفي اغېزو په اړه چې تړون لرونکی ورسره مخ دی، پوره جزییات شامل وي.

52.2 که چېرې تړون لرونکی د 52.1 مادې له مخې امارت ته خبرتیا استوي، نو اړخونه، بې له دې چې د 52.3 مادې حکمونو ته زیان ورسېږي، سملاسي غونډه کوي او خپلې ګډې هڅې په کار اچوي ترڅو په تعدیل کې پر داسې تعدیلاتو یا بدلون راوستلو هوکړه وکړي، چې ښایي د تړون لرونکي د اقتصادي ګټو د بیا احیا لپاره چې ممکن دغه ګټې یې له منرالي فعالیتونو یا له تړون څخه چې د نویو مالیاتو، محصولاتو، فیسونو یا په نافذه قوانینو کې د تعدیل مستلزم نه و، اړین ګڼل کېږي .

52.3 که چېرې د تړون لوري ونه توانېږي د 52.2 مادې مطابق د تړون لرونکي له خوا امارت ته د خبرتیا تر استولو وروسته دشپږو میاشتو دننه هوکړې ته ورسېږي، نو:

52.3.1 د منفي اغېزو لپاره د تړون لرونکي یوازینۍ او ځانګړې حل لاره چې په 52.1.2 ماده کې ورته اشاره شوې، هغه مقدار خساره ده کوم چې د دغو منفي اغېزو لپاره تړون لرونکي ته د جبران لپاره کافي ګڼل کېږي او دغه جبران د تړون د 52.3.3 مادې په پام کې نیولو سره تادیه کېږي؛

52.3.2 دواړه لوري کولای شي د خسارې د مقدار یا د هغه میکانیزم د ټاکلو لپاره چې د خسارې اندازه پرې محاسبه کیږي، له 55 بند سره سم حَکمیت ته مراجعه وکړي؛ او

52.3.3 امارت ژمنه کوي چې وزارت تړون لرونکي ته هغه مقدار خساره چې په 52.3.2 ماده کې ورته اشاره شوې، له رویالټي څخه چې د تړون لرونکي لخوا ددې تړون پر اساس ورکول کېږي، تادیه کړي.

استثناءآت

52.4 د شک د رفع کولو لپاره:

52.4.1 له 52.1 څخه تر 52.3 پورې مادې پر لاندې مواردو نه تطبیقېږي:

52.4.1.1 هر دول مالیې، تادیات او یا نور عام اجرا کېدونکي فیسونه کوم چې په مشخصه توګه د منرالي فعالیتونو په اړه نه وي او تبعیضانه نه وي او یا د تړون لرونکي پر وړاندې تبعیضانه اغېز ونه لري؛

یا

52.4.1.2 د نافذه قوانینو له مخې د ځمکې د سطحې په کرایې، فیسونو یا د ساختماني توکو په رویالټي کې زیاتوالی راولي او دغه زیاتوالی په افغانستان کې د انفلاسیون کاربدونکي نرخ په پام کې نیولو سره عملي شي؛ او

52.4.2 په 52 ماده کې ذکر شوی هېڅ مورد باید داسې تعبیر نشي چې ګویا د نافذه قوانینو د تطبیق پر ساحې او د هغه د غوره تطبیق پر وړاندې کوم محدودیت یا موانع وضع کوي کوم چې یاد قوانین د تړون لرونکي پر وړاندې تبعیضانه چلند یا تبعیضانه اغېزو ته لار نه هواروي.

53 غیر مترقبه پېښې (فورس ماژور)

غیر مترقبه پېښې

53.1 د **غیر مترقبه پېښه** هغې پېښې یا حالت یا د پېښو یا حالاتو ترکیب ته وایي کوم چې:

53.1.1 له منطقي نظره د اټکل وړ نه وي؛

53.1.2 منطقاً د زیانمن لوري له کنټرول یا اختیار څخه پورته وي؛

53.1.3 په دې ټرون کې د زیانمن لوري د راغلو مکلفیتونو (له هغه مکلفیت پرته چې د تادیاتو په اړه وي) د ځنډ یا تقصیر لامل شي؛ او

53.1.4 د غیرمترقبه پیښې په وخت کې دا توقع نه شوای کېدای چې زیانمن لوري د صنعت د غوره کړنې پر اساس د معقولانه او ځیرکانه کوښښونو په ترسره کولو سره د هغې مخنیوی کړی وای یا یې کنټرول کړې وای؛ او

تر هغه بریده چې په 53.1.1 – 53.1.4 مادو کې ذکر شوي شرایط پوره کړي، لاندې حالات غیر مترقبه پیښې ګڼل کېږي:

53.1.5 جګړه، پاڅون، بلوا، مدني نافرماني او تروریستي اعمال؛

53.1.6 محاصره، اعتصابونه او یا د هېواد یا اړونده صنعت په سطحه کارګري شخړې چې له زیانمن یا زیانمن لوري یا د زیانمن لوري له نورو اړوندو لورو سره تړاو ونه لري؛

53.1.7 وبا ګاني یا قرنطین؛ او

53.1.8 زلزله، طوفان، سېلاب، اور لګېدنه، تالنده بربښنا یا د هوا نورې ورانوونکې پیښې.

53.2 پر 53.1 مادې سربېره، د 53 مادې د موخو په ړنا کې لاندې پیښې یا حالتونه په غیرمترقبه پیښو کې نه راځي:

53.2.1 اقتصادي تنګلاسي یا د بازار په شرایطو کې بدلون؛

53.2.2 هغه پیښې چې د دې ټرون پر اساس د یوه زیانمن طرف د مکلفیتونو اجرا سختوي، خو ناممکن کوي یې نه؛

53.2.3 جګړې، پاڅونونه، بلواوې، مدني ناکرارۍ او تروریستي اعمال، مګر دا چې دغه پیښې:

53.2.3.1 په مستقیم ډول د جواز سیمه اغېزمنه کړي یا په مادي توګه د کان کیندنې پروپوزل تطبیق مختل یا مخنیوی یې وکړي؛

53.2.3.2 په پورتنۍ 53.2.3 ماده کې مشخص شوي اړونده وضعیت د پام وړ خرابوالي لامل شي کوم چې د انفاذ د نېټې اړونده شرایطو سره تړاو ولري؛ او

53.2.3.3 ټرون لرونکي د کورنۍ امنیت پلان کې راغلي تعهدات پلې کړې وي.

53.2.4 د جواز ساحې موجوده شرطونه، د موجوده ناچاوده مهماتو په شمول؛

53.2.5 د جواز په سیمه کې تر معمولي کچې ډېر د ژمي اوږدېدل؛ او

53.2.6 نورې هغه پیښې یا حالات چې د پیښېدو په وخت کې، د غیر مترقبه پیښو له تعریف سره چې په 53.1 ماده کې وړاندې شوی، نږدې مستقیم تړاو ونه لري.

د غیر مترقبه پیښو اغېزې

53.3 د 53.4 مادې مطابق، که چېرې کومه غیرمترقبه پیښه د دې سبب کېږي چې په ټرون کې د ټرون لرونکي یا امارت (زیانمن لوری) د راغلو مکلفیتونو د اجرا مخنیوی کوي یا یې د ځنډ لامل ګرځي، نو:

058

53.3.1 د زیانمن شوي لوري اړونده مکلفیتونه (له مالي مکلفیتونو پرته)؛ او

53.3.2 د مقابل لوري اړونده مکلفیتونه به کوم چې د زیانمن لوري د مکلفیتونو په اجرا پورې متکي دي،

له هغې نبټې څخه څنډول کېږي کوم چې فورس ماژور (غیرمترقبه) پېښې د یادو مکلفیتونو د اجرا مانع ګرځي یا هغه څنډوي او دا حالت به تر هغې دوام مومي چې د 53.9 مادې مطابق فورس ماژور پېښې پای ته رسېږي.

د غیر مترقبه حالاتو په اړه خبرتیا

53.4 که چېرې یو زیانمن لوری د غیرمترقبه پېښو له امتیاز څخه د برخمن کېدو دعوی کوي، نو:

53.4.1 بل لوري د هغې پېښې یا حالاتو یا د دواړو پېښو یا حالاتو په اړه خبر کړي چې فورس ماژور لامل کېږي، او د فورس ماژور تر پېښېدو وروسته د 10 ورځو په جریان کې وروسته تر هغې چې زیانمن لوری په لومړي ځل د فورس ماژور په اړه خبرېږي، څومره ژر چې شونې وي خبر ورکړي؛

53.4.2 بل لوری سملاسي د هغو اقداماتو په اړه خبر کړي چې د فورس ماژور پېښو د اغېزو د راکمولو په موخه تر لاس لاندې نیول شوې وي؛

53.4.3 د 53.5 مادې حکمونه رعات کړي، که څه هم 53.4 ماده په خپله باید د یو زیانمن لوري له خوا د 53.4 مادې سره سم د خبرتیا د صدور څخه وروسته ګرځي.

53.4.4 ددې ټرون له مخې د خپلو هغو مکلفیتونو ترسره کولو ته دوام ورکړي چې فورس ماژور پېښو له کبله نه دي اغېزمن شوي؛ او

53.4.5 څومره ژر چې شونې وي، ددې ټرون له مخې د خپلو مکلفیتونو سرته رسول ېېرته پیل کړي.

د اغېزو راکمولو مکلفیت

53.5 زیانمن لوری مکلف دی چې د فورس ماژور پېښو د اغېزو راکمولو لپاره غوره هڅې وکړي او د مکلفیتونو په سرته رسولو کې رامنځته شوی څنډ حداقل ته ورسوي.

هغه پېښې چې له حقوقي لارو د حل و فصل وړ نه دي

53.6 بې له دې چې د دې ټرون پرېښت د یو زیانمن لوري مکلفیتونه اغېزمن شي، په 53.5 ماده کې د درج شویو مکلفیتونو په شمول، که چېرې یو زیانمن شوی یې مناسبه ونه ګڼي، یاد لوری مکلف نه دی چې د محاصرې، تحریم، اعتصاب یا کارګري اختلاف اړونده شخړو د حل لپاره سره کېنې.

053

53.7 که چېرې یو زیانمن شوی لوری په 53.6 ماده کې ذکر شویو مواردو ته په رسیدګي کې پاتې راشي، دا پېښه باید داسې ونه ګڼل شي چې ګنې د زیانمن لوري په کنټرول کې وه، یا هم په 53.1 ماده کې د فورس ماژور پېښو تعریف ته په پام سره، زیانمن لوري د یادو پېښو مخنیوی کولای شوای یا یې هم کنټرولولای شوای.

لګښت

53.8 پر هغو حکمونو سربېره چې د 53 مادې له حکم سره مغایرت لري، د فورس ماژور پېښو د اغېزو د راکمولو لپاره د کومښونو په لړ کې، هېڅ زیانمن لوری اړ نه دی چې د اړوند کار ترسره کولو لپاره تر معقولې اندازې زیاتې پېسې مصرف کړي. په دې توګه، د زیانمن شوي لوري هېڅ ډول مالي وضعیت باید په پام کې ونه نیول شي.

د غیرمترقبه پېښو پای

53.9 فورس ماژور پېښې به د لاندې مواردو مخکې پای ته رسېږي او د زیانمنو لورو مکلفیتونه چې د 53 مادې له مخې څنډېدلي دي، بېرته د بشپړ اجرا او انفاذ حالت ته راګرځي:

53.9.1 هغه وخت کله چې مقابل لوری د زیانمن شوي لوري خبرتیا ترلاسه کړي، کوم چې بیانوي چې نوموړی لوری ددې جوګه دی په دې ټرون کې د راغلو مکلفیتونو اجرا بیا پیل کړي (دغه دول خبرتیا باید په ممکنه لنډ وخت کې واستول شي)؛ او

53.9.2 هغه وخت کله چې زیانمن شوی لوری په ټرون کې د راغلو ژمنو اجرا له سره پیل کړي.

د غیر مترقبه پېښو د دوام له امله د ټرون فسخ کول

53.10 که چېرې غیرمترقبه کومه پېښه تر پرلپسې شپږو میاشتو د زیاتې مودې لپاره دوام وکړي:

53.10.1 دواړه لوري باید د 52.2 مادې مطابق د حسن نیت له مخې مذاکرات پیل کړي او د یادې مادې په اړه چې کوم تعدیلات اړین وي، په اړه یې موافقې ته ورسېږي؛ او

53.10.2 که چېرې:

53.10.2.1 دواړه لوري د 52.2 مادې مطابق د زیانمن شوي لوري له خوا د فورس ماژور په تړاو تر خېرې کړې خبرتیا وروسته د 12 میاشتو په جریان کې د ټرون د تعدیل په اړه هوکړې ته ونه رسېدل؛ یا

53.10.2.2 دواړه لوري د 52.2 مادې مطابق د ټرون د یو یا دوه مورده تعدیلاتو په اړه د هغې مودې په جریان کې چې په 53.10.2.1 کې تصریح شوې، موافقې ته ورسېږي، خو یاد تعدیلات د 52.3 مادې مطابق د شپږو میاشتو په موده کې د اجرا وړ ونه ګرځي نو.

پدغه صورت کې له 53.11 مادې سره سم امارت کولای شي چې دغه ټرون فسخ کړي او د ټرون فسخ د یو لوري څخه بل ته د خبرتیا تر لېږلو وروسته د اجرا وړ دی.

053.11 که چېرې ټرون د 53.10 مادې مطابق د امارت له خوا فسخ شي، د ټرون 45 ماده د تطبیق وړ ده.

54 د اختلافونو حل

54.1 لوري مکلف دي چې د د غه ټرون د تطبیق په صورت کې را منځته شوي موارد په خپل منځ کې حل کړي.

54.2 که یو لوری په خپل منځي توګه د شخړو حل ته غاړه نه کیږي دي کولایشي د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل مرکز (ACDR) ته مراجعه وکړي.

54.3 د 54.2 مادې په پام کې نیولو سره، که چېرې د دې ټرون په اړه کومه شخړه، اختلاف یا دعوی رامنځته کېږي او د ټرون د یو اړخ له لوري بل اړخ ته د خبرتیا تر استولو وروسته دواړه لوري د 60 ورځو په جریان کې کومې هوکړې ته ونه رسېږي، نو موضوع به د افغانستان د سوداګریزو شخړو د حل و فصل مرکز کې حَکمیت ته محول کوي.

54.4 د شک د مخنیوي لپاره، امارت په دې وسیله په صراحت سره څرګندوي چې هر هغه اختلاف یا شخړه چې له دې ټرون څخه راپېښه کېږي، د حل لپاره به د افغانستان د سوداګریزو شخړو مرکز ته وړاندې کېږي.

54.5 د حکمانو شمېر باید درې تنه وي.

54.6 د حکمیت قرار کېدای شي چې د یو مشخص مقدار پیسو د تادیه کولو یا هم د یو عمل د ترسره کولو، د یو عمل د نه ترسره کولو یا هم د دغه دول اعمالو د ترکیب په اړه د حکم صادرول وي.

54.7 د حکمیت ځای کابل، افغانستان دی.

54.8 د حکمیت قرار نهایي او د تطبیق وړ دی.

54.9 که د لورو څخه یو لوری د حکمیت په فیصله قناعت و نکړی کولایشی اړونده محاکمو ته مراجعه وکړي.

54.10 د افغانستان محاکم کولای شي چې د حکمیت د قرار د انفاذ په اړه حکم وکړي یا هم د قرار د تنفیذ لپاره د افغانستان له محاکمو څخه د صلاحیت د احراز غوښتنه وکړي.

54.11 تر کوم ځایه چې شونې وي، ټرون لرونکی او امارت دواړه کولای شي چې د شخړې په جریان کې د ټرون تطبیق ته دوام ورکړي.

55 محرمانه معلومات

امارتي اسناد

55.1 ټرون لرونکی مني چې د کانونو نافذه قانون سره سم وزارت به:

55.1.1 د اوسني ټرون یوه نسخه او د ټرون لرونکي د ذینفع مالکانو جزییات به د دغه ټرون تر لاسلیک وروسته د 10 کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

55.1.2 د جواز یوه نسخه او د جواز لرونکي د ذینفع مالکانو جزییات به هم د جواز تر صدور یا انتقال وروسته د 10 کاري ورځو په جریان کې خپروي؛

55.1.3 وزارت مکلف دی چې د نافذه تقنیي اسنادو د احکامو سره سم، د ثبت شویو معلوماتو محتویات وساتي او هغه د عامه لاسرسي وړ وګرځوي؛

55.1.4 پر نورو موضوعاتو سربېره، د ثبت شویو معلوماتو محتویات به د ټرون اړونده ځینې جزییات لکه څرنګه چې په نافذه تقنیي اسنادو کې ذکر شوي، شامل وي؛

55.1.5 د هغو اسنادو کاپي ګاني چې د دې ټرون پربنسټ د خپراوي وړ وي، د کانونو نافذه تقنیي اسنادو د احکامو سره سم به د عامه لاسرسي وړ ګرځي؛ او

55.1.6 اسناد باید په دې دلیل له خپرولو یا عامه لاسرسي ته له وړاندې کولو څخه پاتې نه شي چې ګنې د یادو اسنادو ځینې محتویات د محرمو معلوماتو لرونکي دي.

د محرمو معلوماتو استفاده او افشا کول

55.2 د 55.4 مادې د مفهوم له مخې، ترلاسه کوونکی لوری باید محرمانه معلومات د یو ثالث شخص په واک کې ور نه کړي، همدا راز له محرمانه معلوماتو څخه په هېڅ دول استفاده نه شي کولای، مګر دا چې له دغه ټرون یا نافذه قوانینو سره سم له خپلو حقونو څخه د ګټې اخیستنې او یا خپلو مسؤلیتونو پرځای کولو لپاره وکارول شي.

55.3 ترلاسه کوونکی لوری باید ډاډ ورکړي چې هر استازی یې چې د 56 مادې د مقصد په رڼا کې محرمانه معلومات د هغوی په واک کې ورکول کېږي، د یاد شوي بند محتوا به مراعاتوي.

55.4 د 55.2 مادې له مخې، ترلاسه کوونکی لوری په لاندې مواردو کې له محرمانه معلوماتو ګټه اخیستلای او یا یې افشا کولای شي:

55.4.1 د 55.5 مادې له مخې، ترلاسه کوونکی لوری به د معلوماتو د افشا کوونکې ادارې مخکې له مخکې رضایت ترلاسه کړی وي (دا رضایت په غیرمنطقي او مشروط ډول نه وي ترلاسه شوی او ځنډول شوی هم نه وي)؛

55.4.2 د معلوماتو افشاء کول به د ترلاسه کوونکي لوري استازي ته وي چې موخه یې له دغه ټرون یا نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم د ترلاسه کوونکي لوري له حقونو استفاده یا ترلاسه کوونکي لوري مسؤلیت پر ځای کول وي؛

55.4.3 د کانونو نافذه تقنیني اسناد یا نور نافذه قوانین یې افشاء کول لازم وبولي؛

55.4.4 معلومات د مالي مسؤلینو او یا د ښه نیت له مخې د ترلاسه کوونکي لوري د مالي مسؤلینو او یا هم له ترلاسه کوونکي لوري سره اړوند کوم درپیم کس په واک کې ورکړل شوي وي او هغه کس هم هوکړه کړې وي چې د 55 بند محتوا به مراعاتوي؛ او یا

55.4.5 افشاء د پېرودونکي لپاره او په دغه ټرون یا ورکړل شوي جواز کې د ترلاسه کوونکي لوري له حقوقو او ګټو سره په ښه نیت سره شوې وي او د معلوماتو ترلاسه کوونکی کس به هم د 55 بند د محتوا له رعایت کولو سره هوکړه کوي.

رضایت

55.5 په هغه صورت کې چې ټرون لرونکی د امارت له لوري د رضایت نامې په اړه د خبرتیا له ترلاسه کولو وروسته تر پنځو کاري ورځو پورې په لیکلې بڼه، د 56.4.1 مادې له حکم سره سم خپل څرګند مخالفت اعلان نه کړي، په دې صورت کې به د محرمانه معلوماتو د افشاء او استفادې پربنسټ د ټرون لرونکي رضایت بلل کېږي. البته په هغو حدودو کې چې د امارت له لوري د معلوماتو افشاء د خلکو د روغتیا، خوندیتابه او امنیت ساتنې لپاره په ښېرنیو حالاتو کې اړین وبلل شي.

56 خبرتیاوې

د خبرتیا استول

56.1 هر ډول خبرتیا یا اړیکې چې د دې ټرون له مخې یې اړخونه له یو بل سره تامینوي، باید په لیکلې بڼه په پښتو یا په دري ژبو وي او په لاندې طریقو سره واستول شي:

56.1.1 د ټرون لرونکي په پته دې ولېږل شي او د اړوندې څانګې د پام اړولو لپاره یې باید د اړونده شعبې یا د آمر په نوم (که چېرې د تطبیق وړ وي) چې لاندې مشخص شوي، ښکاره کړي؛ یا

56.1.2 هغه لوري ته د ایمېل له لارې او د څانګې او یا اړوند آمر (که موجود وي) له ښکاره سره ولېږل شي، لکه څرنګه چې په لاندې ډول مشخص شوي.

ټرون لرونکی:

پته: [سرک میدان هوایی- مرکز فاریاب- میمنه - فاریاب - افغانستان]

ایمیل: [khatamalanbiafaryabcompany@gmail.com]

وزارت:

پته: مکرویان څلور لاری کابل

برېښنالیک: lsmmd@momp.gov.af

د اړیکې د جزئیاتو بدلون

56.2 ټرون لرونکی تصدیقوي چې:

56.2.1 د کانونو د نافذه قانون له مخې ټرون لرونکی مکلف دی چې خان د ثبت شوې پتې پر سموالي او کره والي ډاډه کړي؛ او

56.2.2 پته او برېښنالیک د اړونده نافذه تقنیني اسنادو د احکامو سره سم له مخې بدلېدای شي.

56.3 که امارت [دري] کاري ورځې وړاندې ټرون لرونکی کس د خپلې پتې او ایمیل پر بدلېدو خبر کړي، هر ډول لېږل شوې خبرتیا او مکتوب هغه مهال د اعتبار وړ دی چې وروستي ایمیل یا پتې ته لېږل شوی وي.

د خبرتیا وخت لاندې ترتیب شوی دی

56.4 هر ډول لېږل شوې خبرتیا باید تر لاندې ټاکل شوو مودو وروسته ترلاسه شوې وبلل شي:

56.4.1 که تحویل شوی وی، هغه وخت چې په اړونده پته اېښودل شوی؛

56.4.2 که د پوسټ له لارې لېږل شوی وي، د لېږلو تر نېټې وروسته پینځه (5) کاري ورځې (یا که پوسټ له هېواده بهر ته وي) لس (10) کاري ورځې؛ او یا

56.4.3 که د ایمیل له لارې لېږل شوی وي، د اتوماتیکې تاییدی له راتلو سره سم؛ که اتوماتیک ځواب رانه‌شي، له هغه وخت څخه درې ساعته وروسته چې ایمیل یا برېښنالیک د لیږونکي لخوا لیږل شوی و، او دا وخت د هغه وسیلې په حواله ټاکل کیږي چې برېښنالیک یې لیږلی و.

56.5 له دې سره، که خبرتیا یا برېښنالیک په غیر رسمي ورځ او یا د مازدیګر تر 5:00 بجو وروسته لېږل شوی وي، د لېږلو نېټه به یې د راتلونکې کاري ورځې پیل وبلل شي.

063

57 متفرقه حکمونه

د ټرون د لورو ترمنځ اړیکه

57.1 ددغه ټرون له مخې:

57.1.1 د طرفینو ترمنځ د شراکت او ګډې پانګونې (joint venture) هېڅ اړیکه نه شته؛ یا

57.1.2 هېڅ لوري حق نه لري، چې د بل لوري په استازیتوب یو کار ترسره او یا کوم مسئولیت ومني.

لګښتونه

57.2 د ټرون هر لوری مکلف دی چې د دې ټرون او د ټرون اړونده د نورو اسنادو د چمتو کولو، مذاکرې، اجرا یا رعایت په تړاو هر ډول لګښتونه او مصارف خپله ورکړي، مګر دا چې په دې ټرون یا د کانونو نافذه قانون کې بل ډول تصریح شوې وي.

منظوري او رضايت

57.3 امارت کولای شي او بشپړ اختيار لري چې د هغو شرايطو په پام کې نيولو سره چې خپله يې تاکي، يو وړانديز منظور يا يې رد کړي او يا يې له ورکولو ډډه وکړي. له شرايطو سره سم امارت مکلف نه دی چې د يو وړانديز د منظوری يا رد په اړه دلايل وړاندې کړي، مګر دا چې په دې ټرون يا نافذه قوانينو کې په صراحت سره بل ډول راغلي وي.

د نورو اسنادو اجراء

57.4 دغه ټرون هغه وخت په سمه توګه اجرا ګڼل کېږي، کله چې دواړه لوري دا سند او دې ته ورته نور اسناد اجرا کړي.

نور اقدامات

57.5 هر لوری مکلف دی چې په خپل شخصي لګښت ټول اسناد چمتو کړي او يا له مقابل لوري څخه د غوښتنې وړ چارو د اجرا لپاره دريیم شخص وګومارې تر څو دغه ټرون او دې ته ورته نورې معاملې په ګټور او بشپړ ډول له نيمګړتيا لرلو پرته عملي شي.

پر ټرون حاکم قانون او قضايي واک

57.6 دا ټرون د افغانستان د نافذه قوانينو پر اساس تنظيميږي. له ۵۵ مادې سره سم، دواړه لوري به خپله قضيه د څانګړي صلاحيت لرونکو محاکمو او د استيناف محکمو ته ارجاع کوي.

د ټرون ژبه

57.7 دغه ټرون پر پښتو او انګليسي ژبو چمتو شوی او اجرا کېږي چې هر لوری به په دواړو ژبو د ټرون يوه کاپي ترلاسه کوي. که چېرې په دواړو ژبو د چمتو شوي ټرون د نسخو ترمنځ توپير وي، پښتو نسخې ته ارجحيت ورکول کېږي.

د تفکيک قابليت

064

57.8 د دغه ټرون هر حکم په جلا توګه د تفکيک وړ دی. که چېرې د ټرون يو حکم په يوه قضايي حوزه کې قانوني مبنی ونه لري، د تطبيق وړ نه وي يا هم بې اعتباره وي يا هم په راتلونکې کې دغه ډول څه کېږي نو:

065

57.8.1 ياد حکم بايد په اړونده دعوا کې له دغه ټرون څخه جلا په نظر کې ونيول شي، خو د ټرون پر پاتې نورو حکمونو به اغېزه نه‌لري؛ او

57.8.2 په يوه قضايي حوزه کې يو حکم قانونيت، انفاذ او عتبار زيانمن نه کړي.

معافيتونه

57.9 د دې ټرون له مخې د يو حق، واک يا حل لارې په اړه معافيت بايد د يو لوري له خوا بل لوري ته په ليکلې بڼه وي. دا معافيت به د کوم مکلفيت يا نقض د ضمني معافيت په معنی نه وي.

57.10 که يو لوری د يوه کار په کولو ونه توانېږي او يا يې په کولو کې ځنډ وکړي چې د دغه ټرون له مخې يې د کولو حق لري، پر هغو د سترګو په پټولو په معنا نه دی.

د غرامت دوام

57.11 په دغه ټرون کې هر غرامت د طرفینو یو دوامداره، جلا او له نورو مسئولیتونو څخه خپلواک مسئولیت دی او د ټرون تر فسخې وروسته هم دوام کوي.

066

[د دې پاڼې پاتې برخه عمداً خالي پريښودل شوې ده.]

067

لومړی جدول: اکتشافي جواز

لومړی برخه: مقدم شرطونه

	مقدم شرطونه	وروستی نېټه
۱	د کانونو او پټرولیم وزارت د ۲۰۷ ګڼې وړاندیز او د ریاست الوزراء مقام د ۱۲/۹/۱۴۴۷ نېټې د ٦٥۴٥ ګڼې حکم پر اساس؛ له هغه ځایه چې یاد شوي شرکت د سړک جوړولو په برخه کې (۱۵،۰۳۱،۴۵۸،۷۲) افغانۍ مصرف کړی ده، د دغو لګښتونو تر پوره کېدو پورې ورځخه د رویالټي (حق الامتیاز) پیسې نه اخیستل کېږي. د مصارفو له حصول وروسته، شرکت مکلف دی چې وزارت ته رویالټي تادیه کړي.	
۲	وزارت حق لري چې دغه ټرون فسخ کړي که چېرې ټرون لرونکی له کوم معقول او موجه عذر پرته خپل کارونه د دوو (2) میاشتو په موده کې په پرله پسې ډول وځنډوي. او که چېرته ټرون لرونکی خپلو اړونده مکلفیتونه کې له اطلاعیې، توصیې، اخطاریې او توقف برسیره بیا هم پاتې راغی نو دا ټرون فسخه کیږي.	
۳	ټرون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی چې د (فاریاب) ولایت د (خیبر) ولسوالي د (ډبرو سکرو) د اکتشاف په برخه کې (۱۱۵،۵۰۰) یو سل او پنځلس زره او پنځه سوه امریکایی ډالر، او داستخراج په برخه کې د لس کلونو لپاره (٦٦۱،۰۰۰) شپږ سوه او یو شپیته زره آمریکایي دالر پانګـــــونه وکـــــړي. ټرون لرونکی د پروپوزل د تعهداتو په اساس ژمن دی د فاریاب ولایت د خیبر ولسوالی د ډبرو سکرو په برخه کې په ټولیزه توګه (۷۷٦،۵۰۰) اووه سوه او شپږ اویا زره او پنځه سوه امریکایی دالر د لس کلونو لپاره پانګـــــونه وکـــــړي.	
۴	ټرون لرونکی مکلف دی چې د کان اړونده ټولې چارې په خپله ترسره کړي، نشي کولای خپل قرارداد او یا یې سهم په بل شخص وپلوري.	
۵	که چېرته ټرون لرونکی په خپلو تعهداتو په قید شوي وخت کې عمل ونکړي، نو دا قرارداد به فسخه کړل شي او شرکت به د وزارت په تور لست کې شامل کړل شي او تضمین به یې د شلو کلونو لپاره قید کړل شي.	
٦	ټرون لرونکی مکلف ده چې لږ تر لږه (۱۰) تنه کډوالوته د کار زمینه برابره کړي.	
۷	که چېرته له ټرون لرونکي سره د امارت د مخالفو اشخاصو شراکت ثابت شي، ټرون فسخ کیږي او ټرون لرونکي ته هیڅ ډول مصارف نه جبرانیږي.	
۸	ټرون لرونکی مکلف دی چې د بهره برداری دوری د تمویل اړوند مالي پلان د تجارتي او معدنکاری اصولو په نظر کې نیولو سره وزارت ته ارایه کړي، او ټرون لرونکی مکلف	

	دی چې د اړونده مالي پلان گزارش په ربعوار ډول د (فاریاب) ولایت د کانونو د ریاست له تصدیق څخه وروسته وزارت ته وړاندې کړي.	
۹	ټرون لرونکی مکلف ده چې حد اقل (۴) تنه د جیولوجي، اکتشاف او استخراج رشتو څخه فارغ التحصیل کسانو ته د کارزمینه برابره کړي.	

دویمه برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
.1	۱. هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت له خوا په راپور کې د کانونو نافذه قانون مطابق ځای پر ځای شوي دي (د لرغونو آ او فرهنگي آثارو په اړه)، لکه څرنگه چې د وزارت له خوا د دغه ټرون په 32 ماده کې ذکر شوي دي.

069

دریمه برخه: د جواز ساحه

د ډیرو سکرو قرارداد ساحه (1.046680 KM^2) کیلو متر مربع ده او کوردینات یې په لاندې ډول دي:

شماره	طول البلد	عرض البلد
1	64° 30' 28.3212"	35° 40' 28.5996"
2	64° 31' 10.722"	35° 40' 23.5452"
3	64° 32' 10.6872"	35° 40' 6.0996"
4	64° 32' 1.3488"	35° 39' 56.6496"
5	64° 31' 8.0688"	35° 40' 8.040"
6	64° 30' 25.066"	35° 40' 19.092"

070

دویم جدول: استخراجي جواز

لومړی برخه: د جواز اضافي شرطونه (د کانونو نافذه قانون)

	د جواز اضافي شرط
.1	د کان کیندنې د پروپوزل په اړه ټول هغه شرطونه چې داقتصادي کمېسیون له خوا د کان کیندنې پر جواز لرونکي باندې د کانونو وزارت د نافذه قانون مطابق وضع کېږي.
.2	هغه اضافي شرطونه چې د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت له خوا په راپور کې د لرغونو او فرهنگي آثارو په اړه وضع شوي دي، لکه څرنگه چې د وزارت له خوا د دغه ټرون په 32 ماده کې ذکر شوي دي.

071

دربیم جدول: زېرېنا او عامه کارونه

لومړی برخه: زېرېنا

	هغه زېرېناوې چې باید تړون لرونکی یې ورغوي
.1	تړون لرونکی مکلف دی چې د دغې پروژې د ټولو منرالي فعالیتونو لپاره د اړتیا وړ بریښنا او اوبه رسول تامین کړي.
.2	تړون لرونکی باید د کان کیندنې فعالیتونو پورې اړوند ټول داخلي سړکونه جوړ کړي.

دویمه برخه: عامه کارونه

	هغه عامه کارونه چې تړون لرونکی یې باید وکړي	وخت
.1	شرکت مکلف دی چې په پروپوزل کې د خپلو ژمنو سره سم به: شرکت ژمنه لری چه د تولنیزو خدماتو لپاره د کلنې ډول ۲۰۰۰ دوه زره امریکایی دالر د سیمه ایز پرمختک په بیلابیلو برخو کې مصرف کړي. د ټولنیز پرمختګ پلان یوه هر اړخیزه تګلاره ده چې د سه کوه د پولی میتال د کان پروژې ټولنیزاو اقتصادي مدیریت په لاندی ډول وکړی: 1- بنسټیزې زېرمې او لومړني خدمات لکه: د کلو د سړکونو جوړول او د تفریحي ځایونو رامنځته کول؛ 2- د تحصیلي اسانتیاوو برابرول؛ 3- د خدماتي مرکزونو جوړول لکه: روغتیایي کلینیکونه؛ 4- د نوي ښوونځي جوړول؛ 5- او په پروپوزل کې نورې ژمنه شوې چارې.	

ونده وال: د خاتم الانبیاء شرکت ونده وال

شماره	سهم لرونکی	د سهم لرونکي سلنه
۱	محمد اکبر سلیمی	٪ ۳۵
۲	محمد عارف سبحانی	٪ ۲۵
۳	محمد امین	٪ ۳۰
۴	عباس	٪ ۱۰

څلورم جدول: ځانګړي شرایط

[د ټرون ځانګړي شرایط چې دلته به ولیکل شي(که وي)

	ځانګړي شرایط	وروستۍ نېټه
۱	ټرون لرونکی حق نه لري چې د وزارت اجازې پرته، خرڅلاو لپاره په هیڅ مقدار خام مواد له هیواد څخه بهر صادر کړي.	

د اکتشاف تعهدات:

ټرون لرونکی مکلف دی چې د اکتشاف په مرحله کې به لاندې فعالیتونه (البته محدود نه دي) ترسره کوي. برسېره پردې، د امتیاز اخیستونکي باید د کان کیندنې ټول فعالیتونه له نړیوالو معیارونو سره سم ترسره کړي.

- د ۱:۱۰۰۰۰ یا ۱:۵۰۰۰ کچې توپوګرافیکي نقشه، جیولوژیکي نقشه اخیستنه، لیتولوژیکي نقشه اخیستنه، هایدروجیولوژیکي نقشه اخیستنه او د حقیقي موادو نقشه اخیستنه.
- شرکت د حفریاتو په برخه کې، د ۱,۵ متره سور په لرلو سره ۲۵ جرونه باسي، چې د دغو خندکونو اوږدوالی د کاني رګ د غځېدو په پام کې نیولو سره ټاکل کېږي.
- شرکت ژمنه کړې ده چې د ۱۴۰ سانتي متره سور او ۲۰۰ سانتي متره لوړوالي په لرلو سره ۲۰ حلقې سوفونه کیندي.
- او په پروپوزل کې نورې اکتشافي ژمنې...

د استخراج او آماده سازی تعهدات:

ټرون لرونکی مکلف دی چې د استخراج او آماده سازی په مرحلو کې د پروپوزل ټول تعهدات پلی کوي. برسېره پردې، د امتیاز اخیستونکي باید د کان کیندنې ټول فعالیتونه له نړیوالو معیارونو سره سم ترسره کړي.

امارت اسلامی افغانستان
وزارت معادن و پترولیم

اجراء:

ترون ورکوونکی (امارت)
د کانونو او پترولیم وزارت
۱۴۰۴/۱۳/۱۰
الحاج ملا هدایت الله بدری

ترون لرونکی
د خاتم الانبیاء د کانونو د استخراج او پروسس، ساختماني، سړک جوړوني او ځاګانو کیندلو شرکت رئیس
محمد اکبر سلیمی

074

ISLAMIC EMIRATE OF AFGHANISTAN
Bilateral Directorate of Cadastre and Contracts Implementation
MINISTRY OF MINES AND PETROLEUM

- بعد از شرط دوصد و بیست و دو یکصد شنده قرارداد معدن ذغال سنگ ... هه شورتاق ولسوالی ...
- چې ولایت فاریاب با دوبالی مډه هزار اتیا لکی فی تن بعلاوه سی سال فی ټاپس دوزرو څخه معدن ...
- پیشرویم وشرکت د استخراج د پروسس معدن پا فعالی سرکښاری وځرجان خاتم الانبیاء فاریاب ...
- در دوسیل دوزیشد ...

امارت اسلامی افغانستان وزارت مالیه
ریاست عمومی عواید
معینیت مالی
سال مالی ۱۴۰۴
2025
64
عواید غیر عمصول کنترول وزارت معادن و پطرولیم

لومړی ضمیمه: د استخراج منظور شوی پروګرام

[ولیکئ]

075